

BUDSKABET

Fordybelse Analyse Inspiration

TEMA:
DEN KOMFORTABLE KRISTENDOM

4/2019

6
Hvordan overleve i en lunken tid?

26
Misbrug ikke nåden!

33
Evangeliet til næste generation

BUDSKABET

WWW.BUDSKABET.DK

Nr. 4/2019. Årgang 153
ISSN 0901-4802
ISSN 2446-404X (Budskabet online)
Budskabet udkommer fem gange om
året, næste gang den 6. december.

LAYOUT

Amalie Puggaard Poulsen

FORSIDEFOTO

Pexels.com

TRYK

Jørn Thomsen Elbo A/S

ABONNEMENT

Papirudgave med fri netadgang: 300 kr.
(unge under 30: 170 kr.)
Kun netabonnement: 170 kr.
(unge under 30: 100 kr.)
Gaveabonnement: 170 kr. for papir-
udgave, 100 kr. for netudgave
Gebyr for udlandsabonnement: 50 kr.

UDGIVER OG EKSPEDITION

Luthersk Mission (LM)
Industrivænget 40, 3400 Hillerød
tlf. 4820 7660, dlm@dlm.dk
www.dlm.dk

MAIL- OG ADRESSEÆNDRING

LM får *ikke* automatisk besked, når du
flytter eller ændrer mailadresse eller ef-
ternavn. Giv derfor altid selv besked, når
dine kontaktoplysninger ændres. Det er
vigtigt, så både *Budskabet* og betalings-
opkrævning når frem til rette sted.

REDAKTØR

Ole Solgaard,
Enggårdsvej 39, Kragelund, 8723 Løsning
tlf. 2327 1253, os@dlm.dk

REDAKTIONSUDVALG

Alex Dahl Karlsen,
cand.scient.pol., Tarm
alex.dahl.karlsen@gmail.com

Anton Bech Braüner,
stud.theol. og prædikant, København,
a_brauner@hotmail.com

Helene Schou Andersen,
læge, Kolding
helene@ksandersen.dk

Per Månsson Westh,
cand.theol., København
peweje@gmail.com

Ruth Vatne Rasmussen,
hjemmegående/legestuesekretær, Silkeborg
vatnerasmussen@gmail.com

Artiklerne i Budskabet afspejler ikke
nødvendigtvis redaktionens synspunkter,
men redaktionen er ved deres optagelse
ansvarlig for, at holdninger og syns-
punkter må kunne rummes inden for
det, som Luthersk Mission (LM) står for.

FORDYBELSE i bibelsk og luthersk tro

ANALYSE af tidens strømninger

INSPIRATION til kristent liv og mission

LEDER

- 04 Bibelsyn og bibellæsning
Alex Dahl Karlsen

TEMA:**DEN KOMFORTABLE KRISTENDOM**

- 06 Hvordan overleve i en lunken tid?
Mathias Richard Jepsen-Hansen
- 10 Selvfornægtelse kan blive din
bedste selvrealisering
Brian Sjølland
- 14 Jeg står her nu
- 15 Jordnært evighedsfokus
Lars Jensen
- 20 Den nødvendige åndskamp
Geir Otto Holmås

HORISONT

- 24 Hvordan skal de tro?
25 Serier, Jesus og konflikthåndtering

FOR TROEN

- 26 Misbrug ikke nåden!
Ole Solgaard
- 30 De stærkeste rødder
Line Reckweg Nissen

ANDRE ARTIKLER

- 32 Evangeliet til næste generation
Lars B. Larsen

BOGER

- 35 Ved en korsvej
36 Magtesløs styrke
35 Tro og videnskab
38 Fra Wittenberg til verden

Flere steder i Bibelen kalder Jesus os faktisk til ting, der er ukomfortable. Blandt andet kalder han os til at leve i hans afslørende lys og bekende vores synd, til at være ærlige over for hinanden og til at tage vores kors op og følge ham

LEDER

Bibelsyn og bibellæsning

AF ALEX DAHL KARLSEN

Når jeg synes, at Bibelen er uklar eller svær at forstå, er problemet ofte, at jeg i virkeligheden protesterer mod selve budskabet.

Jeg kunne tænke mig, at vi blev mere optaget af bibelsynet. Det skyldes, at det har betydning for den måde, vi går til Bibelen på. Det har især betydning, når Bibelen er kontroversiel og går på tværs af mine meninger. Bibelsynet får derfor betydning for min bibellæsning. Bibelsyn er altså ikke noget, jeg er færdig med, når jeg ellers har besluttet, hvor jeg står. Bibelsyn er en stadig kamp, som jeg må tage med mig selv og andre.

Jeg ønsker at stå på det bibelsyn, som er Bibels eget, som så langt jeg kan se afspejles i det såkaldt *ortodokse bibelsyn*.

Hvad går det ud på? I Dansk Bibel-Instituts (DBI) vedtægter er det udtrykt på flg. måde – uden at begrebet er brugt: "Bibelen er, sådan som den oprindeligt blev givet, uden fejl og selvmodsigelser i alle sine udsagn, når alt forstås,

som Helligånden og de bibelske forfattere har ment det."

Hvad betyder det? I forbindelse med DBI's styremøde i juni måned holdt DBI-lærer Torben Kjær et foredrag, hvori han understregede, hvor vigtigt det er at læse bibelske tekster i deres *ligefremme* eller normale betydning (sensus literalis). Dette skal *ikke* nødvendigvis forstås som den bogstavelige mening. Det, som teksten selv fremstiller som et billede eller en lignelse, skal jo netop ikke forstås bogstaveligt.

Hvad der ligger i det, har en række teologer i 1978 og 1982 udtrykt i henholdsvis *Chicago Statement on Biblical Inerrancy* og *Chicago Statement on Biblical Hermeneutics*.¹

De lægger op til at bruge den såkaldt grammatisk-historiske metode: For at forstå, hvad den bibelske forfatter (og dermed Helligånden

At Bibelen er uden fejl, betyder ikke nødvendigvis, at min tolkning af Bibelen er uden fejl

den) egentlig mener med teksten, er vi nødt til at tage hensyn til genrer, billeder, litterære konventioner, historisk kontekst mv.

Det betyder, at det *ikke* er "tilladt" at læse noget ind i teksten, som ikke er der i forvejen, fx allegoriske tolkninger, eller lede efter nogen såkaldt "dybere mening", som teksten ikke selv lægger op til, eller bruge den såkaldte litterære kritik til at benægte tekstens historiske faktum.

Hvad betyder det i praksis, når jeg læser i min bibel?

Når jeg åbner min bibel, føler jeg mig på én gang både tryk (den er uden fejl, opfundne hændelser eller misforståelser) og overvældet (nogle gange kræver det blod, sved og tårer at forstå min bibel. Som bibellæser er det vigtigt at huske fig.:

1. Bibelen er Guds bog. Jeg kan derfor trygt åbne og læse den.
2. Guds Hellige Ånd bor i Ordet. Derfor kan han trænge igennem min tvivlsomme kulturelle og åndelige ballast samt mangelfulde viden.
3. Derfor er vores bibellæsning et personligt møde med Jesus selv.
4. I Ordet møder jeg ikke bare Jesus selv, men han tager bolig i mit hjerte ved Helligånden. Jesus døber mig med Helligånden og ild (Luk 3,16).
5. Bibelen er klar i sig selv. Det betyder, at dens hovedbudskab er forholdsvis nemt at gribe (og modtage eller afvise). Når jeg synes, at Bibelen er uklar eller en tekst svær at forstå, er problemet ofte, at jeg i virkeligheden protesterer mod selve budskabet.
6. Alligevel skal jeg øve mig på at forstå, hvad teksten vil fortælle mig. Det er en god idé

at finde hjælp hos klogere hoveder end mig selv og benytte oplysninger om genre, historiske begivenheder og sammenhænge mv. Jeg må være forberedt på, at jeg kan misforstå en teksts mening. Derfor går jeg til teksten med den ydmyghed, at jeg ikke er færdig med at forstå den. Gevinsten ved at bruge tid på at forstå teksten er, at Guds nåde i Kristus kommer til at stå rigere og mere omfangsrig end den overfladiske læsning ellers vil afsløre. At Bibelen er uden fejl, betyder altså ikke nødvendigvis, at min tolkning af Bibelen er uden fejl.

I Torben Kjærs foredrag og den efterfølgende debat kom det frem, at det ortodokse bibelsyn *ikke* betyder, at resultatet af det grundige arbejde med teksten er, at vi efterfølgende kan sætte to streger under og sige, at nu har vi afsløret tekstens mening og fulde potentiale.

Dels kan der være indsigter, vi endnu ikke har opnået, og ikke mindst: Bibelen læses først og sidst under Helligåndens vejledning. Han kan møde mig i teksten på en højst overraskende måde.

Af det ortodokse bibelsyn følger dermed ikke en færdig udlægning af teksten, så du en dag "har styr på" Bibelen. Derimod understreger det ortodokse bibelsyn, at du dels kun er på vej til at fatte bredden, længden, højden og dybden af Bibelens udtømmelige skatte og til at kende Kristi kærlighed, som overgår al erkendelse (Ef 3,18f). Dels, at du er afhængig af Helligåndens lys over teksten, og så er det pludselig Ordet, der "har styr på" dig.

Derfor er det ortodokse bibelsyn mere et ideal om, at Ordet får magt over mig, end et system, som gør mig til herre over teksten. ■

1 Se <http://www.alliancenet.org/the-chicago-statement-on-biblical-hermeneutics-and-defending-inerrancy.com/chicago-statements/>

Alex Dahl Karlsen

TEMA

Hvordan overleve i en lunken tid?

AF MATHIAS RICHARD JEFSEN-HANSEN

Nogles kristendom udvikler sig efterhånden nærmere til en hobby, og der bliver dele af livet, som Gud ikke skal blande sig i. Kristendommen er blevet lunken.

Mathias Richard Jefsen-Hansen, f. 1992

Stud.theol. og forkynder i
Hvidovre Frimenighed
mathias.r.hansen@gmail.com

Hvem vil ikke gerne have et komfortabelt liv?

Her i Danmark har de fleste af os vænnet os til at leve komfortable liv. Vi tager bilen på arbejde, med mindre vi hellere vil cykle. Når den gamle sofa begynder at se slidt ud, køber vi en ny – ikke fordi den gamle er ubrugelig, men fordi det kunne være lækkert med en ny. Vi har en høj grad af social mobilitet og frihed til at realisere os selv. Vi lever generelt ret komfortable liv, hvor vi har vænnet os til, at vi kan styre og forme mange ting selv. Vi drages af komfort, og vi har let ved at opnå den.

Skal det kristne liv være komfortabelt?

Forestil dig så en *komfortabel kristendom*. En kristendom, som giver dig muligheden for at leve, som du vil. En kristendom, hvor du ikke stilles til ansvar for noget, og hvor du oplever ro – både i mødet med kristne og ikke-kristne. En kristendom uden formaninger og med nemme

svar på alle spørgsmål. En kristendom, hvor det hele nok skal gå. Den er som en lækker ny sofa, som er flot og rar at sidde i.

Men selvom den komfortable kristendom – den bekvemme og gnidningsfrie udfoldelse af det kristne liv – kan virke tiltalende, så er det noget andet og bedre, vores Herre har kaldet os til.

Flere steder i Bibelen kalder Jesus os faktisk til ting, der er ukomfortable. Blandt andet kalder han os til at leve i hans afslørende lys og bekende vores synd (1 Joh 1,5-10), til at være ærlige over for hinanden (Ef 4,25) og til at tage vores kors op og følge ham (Matt 10,38). Han kalder os sågar til at leve vores liv blandt hedningerne, sådan at de ved at bagtale os kan få syn for vores gode gerninger en dag og prise Gud for dem (1 Pet 2,12).

På livsfarlig afstand af kilden

Komfort er ikke skidt i sig selv, men vi kan ende med at prioritere umiddelbar komfort så højt,

FOTO: EXHERE

at det bliver det styrende for vores liv og vores tro – og så kvæler vi troen. Netop det skete i menigheden i Laodikea.

Gennem apostlen Johannes skriver Jesus et brev til menigheden i Laodikea. Brevet fungerer som en slags statusrapport fra Jesus, og det er rystende læsning. Ud af Åbenbaringsbogens syv menighedsbreve er brevet til Laodikea det eneste, som ikke nævner noget positivt om menigheden. Men i Laodikea går det godt – tror de.

Beskrivelsen af menighedens tilstand gør brug af et billedsprog, som er hentet fra Laodikea by. ”Du er hverken kold eller varm. Gid du

enten var kold eller varm! Men ... du er lunken”, får menigheden at vide (Åb 3,15f).

Byen Laodikea lå tæt på både varme kilder, man kunne bade ved, og kolde kilder, man kunne drikke af. Men byen lå tilstrækkeligt langt fra kilderne til, at vandet i byen var lunkent.

Pointen er, at menigheden var på afstand af de åndelige kilder, den skulle leve af. Varmen og kulden var neutraliseret, og menigheden var blevet lunkent. Den kilde, de er kommet på afstand af, er Jesus og hans ord.

Og det er sådan set rimelig komfortabelt at være på afstand af ham og hans ord. Så undgår

I en vis forstand lever vi midt i ”Laodikea” – et åndeligt lunkent land, der af navn er kristent, men er på afstand af kilden med levende vand, og som ikke har syn for sine egentlige behov. Og vi, der lever sådan et sted, risikerer at blive præget af det.

man nemlig at brænde sig eller få kuldegysninger i den sandhed og det lys, man møder der.

De boede i en by, hvor det varme og det kolde vand bogstaveligt talt blev lunkent i akvædukten på vej ind til byen. Og de var kommet til at ligne deres by i den forstand, at de var på livsfarlig afstand af kilden med levende vand.

Selvtilstrækkelighed og efterligning

Kritikken fortsætter: "Siden du siger: 'Jeg er rig, jeg har samlet til huse og mangler intet,' og du ikke ved, at hvis nogen er elendig og ynkelig og fattig og blind og nøgen, er det dig" (Åb 3,17). Der tegnes et billede af en selvtilstrækkelig menighed, som ikke ser sin reelle tilstand.

Menigheden har valgt det mest komfortable, nemlig at undgå at se sandheden om sig selv i øjnene. Det går godt i Laodikea. I takt med, at de er kommet på afstand af den livgivende kilde og er blevet lunkne, har de mistet selvindsigten og ser ikke længere deres behov for det, kilden kan give dem.

Igen er billederne hentet fra byen Laodikea. Byen var blevet rig, fordi den lå på en vigtig handelsrute og fordi de mineralrige varme kilder var populære. Samtidig havde byen en blomstrende tekstilindustri og var kendt for sin sorte uld. Desuden var byen førende indenfor medicinalindustrien og var særligt kendt for øjensalve.

Ironien er til at få øje på. Menigheden fra den stærke handelsby var fattig. Menigheden fra øjensalvens hjemby var blind. Menigheden fra den stolte modeby var nøgen. Og de anede ikke selv, hvor elendige de var.

Og så en tankevækkende lille detalje: Muligvis beskriver billederne ikke bare menigheden i Laodikea, men også selve byen. Nogle få årtier tidligere havde et voldsomt jordskælv ramt området, og

byen lå i ruiner. Kejser Nero tilbød økonomisk hjælp til det enorme genopbygningsarbejde. Men den eneste by, der takkede nej til hjælpen, var Laodikea. De kunne selv og de ville selv. De var for stolte til at tage imod hjælpen, og de ville ikke have nogen til at blande sig i, hvordan deres by skulle genopbygges eller se ud.

Med andre ord passer beskrivelsen af menigheden i Laodikea også til byen Laodikea. Menigheden lignede deres by på en prik. De skilte sig ikke ud. De lignede deres omgivelser til forveksling.

*Ironien er til at få øje på.
Menigheden fra øjensalvens hjemby var blind!*

Hvis det er en bevidst pointe i brevet, må det give anledning til selvransagelse i vores eget liv. Menighedens grundlæggende problem var, at de var kommet på afstand af Jesus, som ellers skulle være deres kilde med levende vand, men problemet viste sig ved, at de lignede deres omgivelser til forveksling.

Udfordringer i vores lunkne tid

Nu ligger Laodikea ganske vist meget langt væk – både geografisk og i tid. Men udfordringen er den samme i dag, og den er til at få øje på. Vi lever i et rigt land; materielt er det meget få af os, der reelt mangler noget. I Danmark er det let at leve et komfortabelt liv, og går noget galt, har vi et velfærdssystem, som er blandt de bedste i verden.

Vi lever i et samfund, hvor det er let at overse behovet for en Gud – mange over-

ser det i hvert fald. Og en Gud, som tilmed blander sig i, hvordan vi skal leve, står ikke i høj kurs. Og så er det selvtilstrækkelige Laodikea, der ikke vil hjælpes, måske ikke så langt væk endda.

I en vis forstand lever vi midt i "Laodikea". Et åndeligt lunkent land, der af navn er kristent, men er på afstand af kilden med levende vand, og som ikke har syn for sine egentlige behov. Og vi, der lever sådan et sted, risikerer at blive præget af det. Her følger tre eksempler på udfordringer i vores nutidige Laodikea:

En af de helt store udfordringer er fristelsen til at skjule sin tro i et samfund, hvor religion er en privatsag. Det kan virke lettere at være usynlig kristen i sin hverdag, for så slipper man for, at kollegaer, venner, naboer eller familie stiller svære eller kritiske spørgsmål om troen.

Det kan være den kristne seksualmoral, kønsopfattelse eller ideen om den dobbelte udgang på livet, som kan få en i fedtefadet. Eller det kan være valget om at sige fra overfor bagtalelse og bruge tid på mennesker, som andre bevidst undgår, der vækker undren og skaber akavede øjeblikke. Og så er det lettere at holde sig usynlig og glide i ét med omgivelserne. Måske især, når man har vænnet sig til, at så meget andet i ens tilværelse er komfortabelt.

En anden udfordring, som hænger sammen med den første, er risikoen for lunkenhed i ens eget trosliv. Hvis man skjuler sin tro for sine omgivelser, kommer det over tid let til at påvirke troen. Hvis man gentagne gange fravælger at leve efter sine værdier, risikerer man på sigt, at ens værdier kommer til at ligne ens adfærd.

Man risikerer at komme ind i en proces, hvor kristendommen kommer til at handle mindre om liv og død, frelse og fortabelse. Ens kristendom udvikler sig efterhånden nærmere til en form for hobby, og der bli-

ver dele af ens liv, som Gud ikke skal blande sig i. Kristentroen er blevet lunken.

En tredje udfordring er frygten for at gå glip af noget. Der er altid en ny serie på en streaming-tjeneste, man "bør" have set. Der er altid en smartphone i lommen med sociale medier, nyhedsstrøm, læssevis af underholdning og en indbakke, der kan tjekkes døgnet rundt. Midt i alt det er fordybelsen og roen truet. Det er en kæmpe udfordring for troen, for det kommer let til at gå ud over den personlige andagt og refleksion.

Man kunne også nævne materialisme, seksualitet løsrevet fra sin gudgivne ramme, perfektionskultur og flere andre ting som udfordringer og fristelser i dagens Danmark.

Et bedre alternativ

Udfordringer er der nok af. Men hvordan overlever vi i denne lunkne tid?

Jesus giver selv svaret i brevet til menigheden i Laodikea: "Så råder jeg dig til hos mig at købe guld, der er lutret i ild, for at du kan blive rig, og hvide klæder at iføre dig, for at din nøgenheds skam ikke skal ses, og salve til at salve dine øjne med, for at du kan se" (Åb 3,18).

Jesus tilbyder også et langt bedre alternativ til den komfortable kristendom, som er formet af det omkringliggende samfund. Det er en løsning, som kan give ægte og varig rigdom, hvide klæder, som langt overgår den eftertragtede sorte uld fra Laodikea, og som lader os se sandheden om os selv, vores omverden og ikke mindst Jesus.

Nøglen til det er: "*hos mig*". Det er hos Jesus, vi kan "købe" det, vi skal bruge for at overleve i denne lunkne tid – og for at leve, når tiden en dag ikke er mere. Ved at lade os udsætte for ham og hans ord gennem personlig andagt, bøn, kristen forkyndelse, kristent fællesskab, dåb og nadver tankes vi op med modgift mod indflydelsen fra "Laodikea". Og hos Jesus skal vi ikke have opsparingen i orden for at kunne købe – han har nemlig med sit liv betalt for den investering, vi kan gøre hos ham (jf. Es 55,1f).

Det kristne fællesskab skal være et kraftcenter, der ikke bare udruster os til at overleve i "Laodikea", men som sender os dertil med verdens bedste budskab

Det kristne fællesskab er en enorm resurse, når vi skal overleve i "Laodikea". Her kan vi dele glæden over evangeliet og frustrationen over det svære. Sammen kan vi tage fat på de udfordrende dele af troen og Bibelen. Vi kan bede for hinanden. Vi kan være uperfekte sammen og stadig vide os elskede, fordi Gud en gang for alle har vist sin kærlighed til os i Jesus.

På den måde opbygger vi hinanden og lader Guds Ånd udruste os til at leve, der hvor vi er. Det er derfor, vejledningen til det gode kristne fællesskab fylder så meget i Det Nye Testamente – fordi det har potentialet til at gøre en kæmpe forskel i vores liv.

Og nå, ja. Så er der en sidste fristelse, som også må nævnes. Fristelsen til at forputte sig i det kristne fællesskab, undgå relationer til ikke-kristne og isolere sig fra det store og skræmmende "Laodikea". Det er også en afart af den komfortable kristendom.

Men det er ikke det, Gud har kaldet os til. Han kalder os ganske vist til ikke at være *af verden*, men han kalder os samtidig til at være *i den* (fx Joh 17,9-19). Det kristne fællesskab skal være et kraftcenter, der ikke bare udruster os til at overleve i "Laodikea", men som sender os dertil med verdens bedste budskab. På den måde er det i en vis forstand en udsendelsesfest, hver gang det kristne fællesskab mødes. ■

TEMA

Selvfornektelse kan blive din bedste selvrealisering

AF BRIAN SJÆLLAND

Jesus vil løse os fra det livsprojekt, der handler om at definere sig selv, skabe sin egen værdi og blive en succes.

Brian Sjølland, f. 1971

Psykolog, HR-chef
sjælland@mail.dk

Hvordan ser dit livskoncept, det gode liv, ud her i 2019? Jesus sagde: "Hvis nogen vil følge efter mig, skal han fornekte sig selv og tage sit kors op" (Mark 8,34). Andre siger: "Du skal udvikle dig. Du skal være i konstant læring. Du skal opnå succes, realisere dig selv." Det er præcis, hvad du skal – begge dele!

Det kommer selvfølgelig an på, hvordan man forstår begreberne, men ret forstået er selvfornektelse faktisk din bedste chance for at realisere dig selv.

Et velfærdsbegreb

Selvrealisering er et relativt nyt begreb, et velfærdsbegreb. Noget, vi som samfund er begyndt at tale om som følge af industrielle og teknologiske fremskridt.

Den amerikanske psykolog Abraham Maslow¹ formulerede i 1943 en model for, at menneskets basale behov skal være dækket, før vi begynder at fokusere på mere avancerede behov. Når basa-

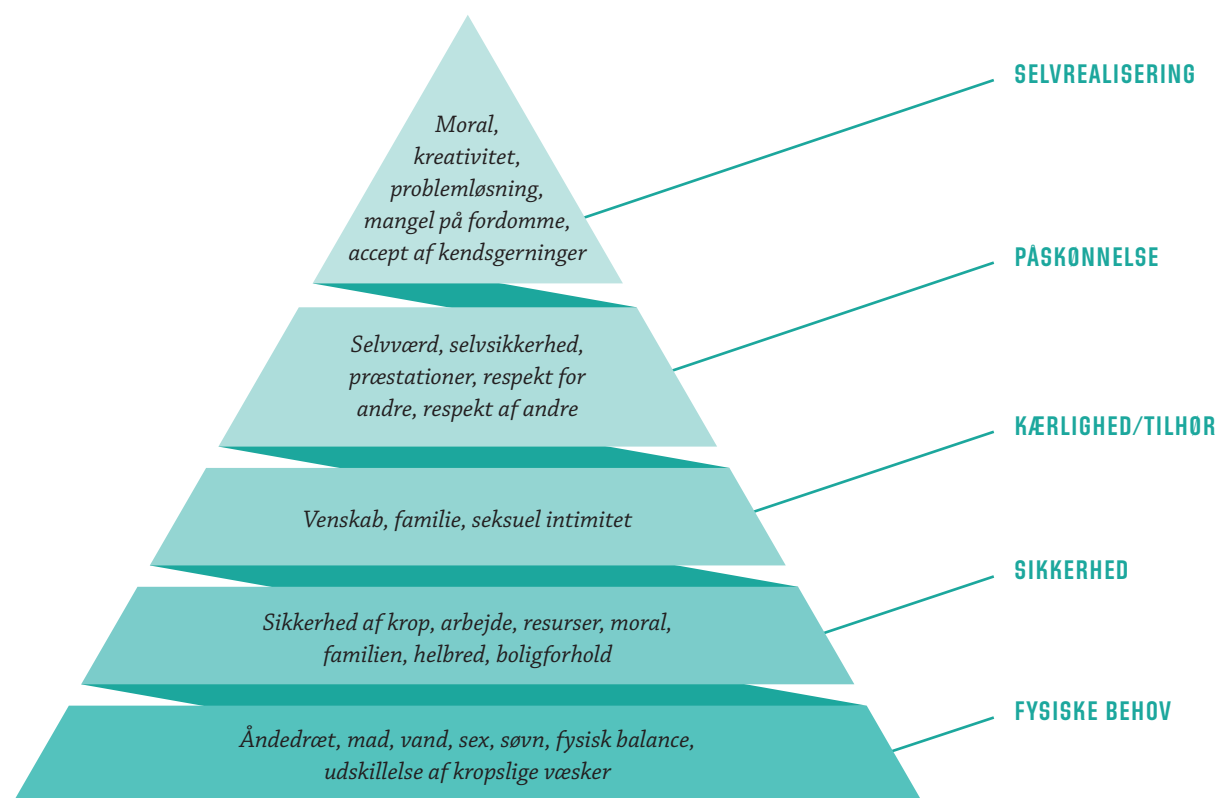
le behov (for mad, tryghed, kærlighed og anerkendelse) er opfyldt, vil vi søge at finde måder at realisere os selv, dvs. udtrykke vores iboende kreativitet og potentiale.

I Danmark anno 2019 er vi begunstiget af omstændigheder, der giver os mulighed for at fokusere på selvrealisering, som få generationer før os har gjort – og på andre måder. Vi har skiftet fokus. Fra det kollektive til det individuelle. Fra familien, fællesskabet, menigheden til os selv.

Den engelske sociolog Anthony Giddens² taler om selvrealisering som en nøgle til at forstå det senmoderne samfund:

Vi fokuserer på, hvad der er godt for os. Der er ikke længere én vej åben i livet. Du forventes ikke at kopiere dine forældres livsførelse. Du må finde din egen mening og udfolde dit personlige potentiale.

Vores værdier som samfund er blevet relative. De er ikke defineret af noget ydre, af Gud. Som følge deraf skal mennesket definere sig selv. Det

skal være sandt for dig, rigtigt for dig. Det er dit livsprojekt. Din identitet. Din lykke.

Vore livsvalg er under indflydelse af denne tænkning: Kærligheden er ikke længere nødvendigvis livslang. Gennemsnitsalderen for førstegangsfødende stiger. Jobbet er ikke livslangt. Ekstremsport bliver hvermandseje.

Budskabet er, at vejen til det gode liv går gennem realisering af dit iboende potentiale. Spørgsmålet er, hvad det så er?

Bibelen har et bud.

Bibelsk "selvrealisering"

Du realiserer dig selv, når du opfylder dit formål. Det er en grundlæggende bibelsk tanke. Hvad er så dit formål?

Først af alt er du *skabt*. Du er ikke alene med dit livsprojekt. Du behøver ikke at definere dig selv, at skabe en værdi. Du *har* værdi som udgangspunkt. Dernæst er du skabt i *Guds* billede (1 Mos 1,26). Du ligner faktisk Gud. Ikke, at du

er Gud. Langtfra. Men det spiller en rolle for dit livsprojekt alligevel:

1. Du indgår i relationer

Du er et socialt væsen. Du er elsket af Gud, og du har evnen til at elske andre. Dit livsprojekt kan ikke realiseres uden andre – eller uden Gud for den sags skyld. Du behøver ham, du behøver andre.

2. Du skaber

Du er skabt til at arbejde. Du kan skabe ting. Du har evner, som trænger til at blive udfoldet og brugt.

3. Du tjener

Dine evner skal komme andre til gavn. Dit primære formål er ikke at tjene dine egne behov. Du kan blive lykkelig gennem at gøre andre glade.

Måske er det især her, Bibelen udfordrer vores samtids tænkning? Selve Guds væsen er at tjene. Det kan vi godt lide. En Gud, der er til for os. Som hjælper, bakker op, forstår, tilgiver og

Ifølge Maslows behovspyramide fra 1943 skal menneskets basale behov være dækket, før vi begynder at fokusere på mere avancerede behov.

Tror du ham, når han siger, at det, han beder dig om, i virkeligheden er til dit eget ultimative bedste?

jævner vejen foran os. Men tanken om, at han har skabt os til gavn for *andre*, er måske mere udfordrende? For det redefinerer vores livsprojekts fokus.

Hvorfor er det så provokerende? Fordi min evne til at realisere mig selv er påvirket af syndefaldet. Mit fokus er blevet fordrejet til at tjene mig selv først. Det var ikke mit oprindelige formål. Fordrejningen påvirker alle vores relationer:

1. Til andre mennesker

Bibelen beskriver ægtepars indbyrdes forhold som en konstant spænding mellem to forskellige selvrealiseringsbehov. Andre mellem menneskelige relationer beskrives på samme måde.

2. Til jorden og dens resurser

20 % af verdens befolkning bruger 80 % af verdens resurser. Nu vil flere folk have del i kagen, forståeligt nok. Problemet er, at Jorden ikke kan holde til det. Vi ser virkningen af vores overforbrug på verden, og vi kan ikke finde fodslag om at holde igen.

3. Til Gud

Gud bliver et middel til at opnå noget – i stedet for en, vi har en tryk-far-relation til. Gud skal hjælpe mig til det gode liv, sikre mig en god karakter, en attraktiv partner, en sund økonomi, et godt job, et velfungerende helbred etc. Gud bliver til for mig; ikke omvendt. Bibelens perspektiv er omvendt: Gud skabte mig. Jeg er afhængig af ham.

Derfor er selvfornægtelse nødvendig. Fordi mit eget selv ikke fører til udfoldelse af mit optimale potentiale.

Hvordan ser selvfornægtelse ud?

Hvis vi da bliver lykkelige af at fornægte os selv, hvordan ser det så ud i praksis?

Jesus beskriver selvfornægtelsen som at tage sit kors op (Mark 8,34f). Når jeg hører det, tænker jeg uvilkårligt på lidelse, på afsavn, på ubehag. Det handler ikke om at tage en uges hård diæt og så komme på ret spor. Selvfornægtelse er mere gennemgribende. Det er at skifte fokus, at give afkald. Afkald på behov, som synes mig nødvendige – for *min* trivsel, for *min* lykke.

Vi ved, hvor svært det er at opgive noget, vi kan lide (cigaretter, sukker, alkohol, kaffe). Så

meget desto mere er det vanskeligt at opgive selv-viljen.

Vi er optaget af et liv, der bringer os trivsel og velvære, forløser vores potentiale. Det er faktisk en gudgiven egenskab. Sådan er vi skabt. Men problemet er, at vores sigtekorn er blevet skævt som konsekvens af syndefaldet, så 1) vi realiserer det på andres bekostning, og 2) søger det forkerte for at realisere os selv.

”Hvad hjælper det et menneske at vinde hele verden – og bøde med sit liv?” siger Jesus (Mark 8,36). Han kender mig. Han ved, at jeg tænker, at jeg vil have et lettere og bedre liv, hvis jeg havde flere penge, mere indflydelse eller en bedre partner.

Han minder mig om, at intet af det holder i døden. Den, der vil frelse sit liv på de vilkår, skal i sidste ende miste det i mødet med døden. Ingen pension holder på den anden side af døden. Ingen aktier indløses. Mit renommé spiller ingen rolle efter døden for mig (dog måske for mine efterladte).

Bemærk i øvrigt, at Jesus ikke siger: ”glem dig selv”; lad, som om du ikke er der. Han taler derimod om at redde dit livsprojekt (Mark 8,35). Jesus beder os i virkeligheden om at opgive det, som i sidste ende vil ødelægge os.

Vi skal ikke gøre det for at blive frelst. Det er ikke askese, Jesus taler om. Det er derimod at sætte en anden i centrum for sit liv. At afgive styringen. At ændre epicenteret for sit liv. Som om det ikke var slemt nok i sig selv.

Hvad får jeg ud af det?

Hvad betyder det for mig, hvis han har ret? Hvad får jeg ud af selvfornægtelsen? Lad mig pege på tre konsekvenser:

1. Gud ved bedre, hvad der er godt for mig i mit liv

Ja, han træffer valg, som jeg ikke ville have truffet – og måske ikke forstår eller accepterer. Han ser ting, jeg ikke ser. Han er mindst lige så optaget, som jeg selv er, af at give mig lykke og velvære – med lang horisont!

2. Mine beslutninger har det bedre, når de er underlagt hans vilje

Det betyder, at det giver mening at have ham i tanke, når jeg vælger uddannelse og partner, og når jeg søger mit næste job eller går på

shopping. Ikke, at jeg skal gå og vente på en åbenbaring, hver gang jeg skal dreje til højre eller venstre, men hvis mit fokus er, hvad der gavner andre først og fremmest, og hvordan jeg kan tjene ham, bliver mine valg måske anderledes?

3. *Andres behov er vigtigere end mine egne*

Min dag starter ikke med, hvad jeg har lyst til – men hvad min familie eller venner har brug for, hvad mine søstre og brødre i menigheden trives med.

Er det den Jesus, du leder efter? Ham, der taler om selvfornægtelse og evigt liv?

Vi kan lide Jesus som brødkongen, mirakelmageren, hjælperen, beskytteren. Ham, der giver velstand, velvære, trivsel. Ham, der rydder vejen foran os, fjerner problemer og lidelse. Ham, der ikke blander sig i vores liv, undtagen når han bliver budt ind, fordi vi finder det nødvendigt.

Kan du lide ham, der ... sætter rammerne for dit liv, fastlægger dine prioriteter, bringer modgang, lidelse og tab ind i dit liv? Ham, der stiller spørgsmålstegn ved dit forbrug?

Tror du ham, når han siger, at det, han beder dig om, i virkeligheden er til dit eget ultimative bedste? Vi har ofte en indre skepsis, der siger: "Mon det nu også kan være sådan?"

Jesus giver nyt livsperspektiv

Det er her, vi må vælge. Som apostlen Peter, der midt i et stormvejr på Genesaret Sø ser Jesus vandre på vandet. Det kan ikke lade sig gøre. Al fornuft taler imod. Og så byder Jesus ham endda ud af båden. Til også at vandre på vandet. Helt urealistisk.

Hvis ikke Peter havde taget chancen og satset, havde han ikke erfaret, om Jesu ord holdt. Så havde han levet videre i skepsis, levet i frygt midt i livsstormen. Selv da han forsøgte, fejlede han og sank i vandet. Men han erfarede, at Jesus bar, at han reddede midt i fiaskoen.

Den erfaring kan også blive vores. Jesu tilbyder os:

1. *En ny selvopfattelse*

Han vil fri os fra en præstationsorienteret identitet, hvor vores værdi er baseret på, hvad vi ejer, hvad vi laver, og hvem vi kender. Han

vil løse os fra det livsprojekt, der handler om at definere sig selv, skabe sin egen værdi og blive en succes. Min nye selvopfattelse bygger på, at jeg er kendt af ham, som skabte mig og elsker mig, og som kun vil mig det bedste.

2. *En ny agenda*

Vi forsøger ofte at passe Gud ind i vores forståelse, vores agenda. Men han er for stor til at passe ind i vores begrænsede forestillinger. Fiskeren Peter blev apostel. Det gav ham et nyt livsprojekt, en ny agenda, hvis konsekvenser gik på tværs af hans egne tanker (Mark 8,32f). Han fik et liv med lidelser og en smertefuld død. Men læser vi hans vidnesbyrd i NT, er der intet, der tyder på, at han fortrød sit følgeskab med Jesus.

3. *Et nyt håb*

At følge Jesu kald giver os et nyt livsperspektiv. Et perspektiv, der strækker ud over 80 år på denne jord. Et perspektiv, der sætter os fri fra de ting, som vi kan frygte her. Vi behøver ikke at frygte sygdom, at blive ringeagtet af andre, at blive fattig eller ensom. Hvad vi end kan miste her, kan det ikke røre det, vi får, når vi når den anden side af døden. Det kan heller ikke røre vores samhørighed med Jesus her og nu. Det giver os et håb.

Jesus vil os det bedste

Og sidst – men ikke mindst: Jesus beder os ikke om noget, han ikke selv har gennemlevet.

Jesus havde et godt liv, før han kom til jorden. Komfortabelt. Der var ingen kold stald. Ingen sygdom. Ingen farisæere, der jagtede ham. Ingen skuffelse over disciple, som svigtede ham. Ingen spot og nedværdigende tortur. Intet kors og ingen død. Hvorfor skulle han udsætte sig for det, når det ville være nemmere at sætte en stopper for "Projekt menneskeheden"?

Men han gjorde det. Jesus fornægtede sig selv. Han tog sit kors op. Han gik hele vejen gennem lidelsen, adskillelsen fra Gud, ensomheden, savnet, sorgen, tabet – hele vejen til døden. For mig. For dig. Så meget elskede han os, at det kostede ham alt. Fordi han vil os det allerbedste.

Selvornægtelse kan paradoksalt nok blive den bedste selvrealisering. Tør du tage ham på ordet? ■

-
- 1 Abraham Maslow: "A Theory of Human Motivation", *Psychological Review*, 50, 370-396, 1943
 - 2 Anthony Giddens: *Modernitet & Selvidentitet*, Hans Reitzel 1991

TEMA

JEG STÅR HER NU

ANONYM

Se, jeg står for døren og banker.
Mine øjne hviler på dig i kærlighed.
Endeløs, grænseløs, nådefuld kærlighed.

Jeg kalder dig ved navn, du er min.
For du blev købt dyrt.

Jeg står med hænderne fulde af fred.
Jeg står med hænderne fulde af nåde.
Jeg står med hænderne fulde af sandhed.

Jeg står her nu. Jeg rækker ud.
I stor kærlighed og nådefuld tilgivelse.
Mit barn, tag imod.
Skub mig ikke væk.

For jeg har båret dine synder og sonet din skyld.
Jeg opgav alt
og rev dig ud af Satans magt med mit blod.

Jeg ofrede mit liv i kærlighed
for at give det til dig.

Jeg ønsker at gennemstrømme dig med min nåde
og sandhed.
Jeg ønsker at gennemsyre dig.
At eje dig helt, ikke halvt.

Den komfortable kristendom, mit barn,
vil kun tage imod afmålte dele af min nåde og
sandhed og mildhed.
Men når du modtager til fulde af min nåde og
sandhed og mildhed,
kan du ikke undlade at lade dig forandre, forny
og forvandle.

Jeg kalder dig til at vende tilbage
fra det, der er dit
– til dét, der er mit.

Jeg kalder dig til at overgive dig.
Til at lægge alt ned.
Jeg siger: Mit barn, læg alt ned for mine fødder
og lad mig få råderet.
For hvad er dit eget mod det, som jeg ejer.

Åh, mit barn!
Læg dit liv åbent, så træder jeg ud.
Jeg gennemlyser.
Jeg genskaber.
På ny, på ny, på ny.

Til tjeneste i mit rige.
Til kærlighedens og nådens,
sandhedens og retfærdighedens,
mildhedens og troskabens tjeneste.

Jeg kalder dig ud.
Frygt ikke.
For jeg er Herren, den levende,
der fører dig ad rette veje, for mit navns skyld.

Min kærlighed bærer.
Og jeg forlader dig aldrig.

TEMA

Jordnært evighedsfokus

AF LARS JENSEN

Evighedsperspektivet forandrer, hvordan Paulus tænker om alt fra økonomi over lidelse og død til sin tjeneste for Gud og næsten.

Er det muligt både at være fokuseret på evigheden og samtidig være engageret og nærværende i hverdagen her og nu?

Vi vil lade os udfordre af Paulus' tilgang til spændingsforholdet mellem evigheden og det daglige liv. Er der måske noget i hans omfattende udsagn, vi har glemt i vores tid?

Evigheden gør en forskel her og nu

Lad os for et kort øjeblik forestille os, at det her liv er det eneste. Væk med evigheden, Jesu genkomst og dommens dag. Hvad ville Paulus' reaktion være, hvis det var tilfældet? Temmelig kraftig, kan man vist roligt sige! "Hvis døde ikke opstår, så lad os æde og drikke, for i morgen skal vi dø!" udbryder Paulus (1 Kor 15,32).

Logikken i afsnittet er, at *hvis* Kristus ikke stod op fra døde, så gør vi heller ikke. Kristi opstandelse er mønster for vores opstandelse. Hvis ikke der venter en opstandelse og et evigt liv, så æd, drik og lev livet – for du dør måske

snart! Du har kun ét liv. Nyd det. Brug det. Pres det maksimale ud af tilværelsen til dig selv. Fornemmer man et ekko af Vestens hedonisme?¹

Men nu venter evigheden altså, ifølge Paulus, og det forandrer hans indstilling til tilværelsen totalt. Fordi han lever med *evigheden* for øje, gør det en forskel *nu*!

I sin afsluttende jubel over dødens nederlag, udtrykker han den forskel, evighedshåbet gør for ham i dette liv: "Derfor, mine kære brødre, stå urokkeligt fast, og giv jer helt hen i arbejdet for Herren. I ved jo, at jeres slid ikke er spildt i Herren" (1 Kor 15,58).

Logikken er, at fordi evigheden er i vente, så kan vi give os helt hen i tjenesten for andre. Intet er spildt – uanset hvor krævende, hårdt og udmattende det bliver. Det evige liv mere end opvejer de udfordringer, der måtte komme. For døden er besejret. Den ultimative fjende har lidt nederlag, og derfor er der i sidste ende intet, som kan tage det vigtigste fra os.

Lars Jensen, f. 1995

Stud.theol. og informationsmedarbejder ved Norea Mediemission
lj@norea.dk

Paulus pointerer, at hvis der ikke findes et evigt liv, så kan vi lige så godt leve dette liv med fokus på at få mest mulig nydelse til os selv.

Paulus stiller altså to modsatrettede livsindstillinger op i sine logiske ræsonnementer: Hvis ikke evigheden venter, kan vi lige så godt leve for os selv. Men hvis det modsatte er tilfældet, kan vi under ingen omstændigheder leve for os selv. Så tilhører vi Herren med alt, hvad vi ejer, har og er, og skal give os helt hen for ham. For det hænger uløseligt sammen, at den troende "er blevet befriet fra synden og er blevet trælle for Gud" og får "den frugt, at [...] helliges, og til sidst evigt liv" (Rom 6,22).

Hvis du tror på Jesus, er du blevet Guds træl. Du ejer ikke længere selv dit liv, din tid og dine resurser, men skal stille dem til rådighed for Gud i tjeneste for ham og din næste. Men det er ikke et stort offer – for frugten, resultatet, er et evigt liv i herlighed! Sådan tænker Paulus.

Modsat vores tendens. Alt for ofte ser det ud til, at det her liv får lov til at optage vores opmærksomhed. C. S. Lewis formulerer det sådan: "Vi er halvhjertede væsner, der tosser rundt [...], selv om vi får tilbudt en uendelig glæde.

Det er som et uvidende barn, der hellere vil blive ved med at lave mudderkager i sit slumkvarter, fordi han ikke kan forestille sig, hvad tilbuddet om en ferie ved havet indebærer. Vi lader os alt for let stille tilfreds."

Vi lader os alt for let stille tilfreds med alt for lidt! Paulus udfordrer os til at se, at der er noget langt bedre i vente end selv det bedste, vi kan forestille os i dette liv.

Evighedsperspektivet forandrer, hvordan Paulus tænker om alt fra økonomi over lidelse og død til sin tjeneste for Gud og næsten. Ikke altid i direkte vendinger. Men den underliggende tanke er, at Paulus tilhører en anden, og at livet her og nu får sin endelige mening og retning af den evighed, der venter.

Det giver et markant andet syn på tilværelsen end vores vestlige, hedonistiske kultur står for.

Forholdet til økonomi

For at starte et ømt sted vil vi se lidt på Paulus' syn på givertjeneste: "For husk, at den, der sår

sparsomt, skal også høste sparsomt, og den, der sår rigeligt, skal også høste rigeligt. Men enhver skal give, som han har hjerte til – ikke vrangvilligt eller under pres, for Gud elsker en glad giver” (2 Kor 9,6f).

Jeg har det unægtelig bedst med det sidste vers – jeg skal give, som jeg har hjerte til! Det betyder som regel, at jeg ikke har lyst til at give så meget ... Men Paulus forudsætter, når han bruger den formulering, at han taler til mennesker, der har fået deres hjerte forvandlet af Kristi gavmildhed, mennesker, som lever og ånder i den virkelighed, at Kristus ”for jeres skyld blev fattig, skønt han var rig, for at I kunne blive rige ved hans fattigdom” (2 Kor 8,9).

Når vi ser den virkelighed, forstår vi udmærket appellen i det første vers: Du og jeg skal så rigeligt – for det gjorde Kristus jo! Men det giver også en rigelig høst – nemlig at kristne brødre og søstres nød reduceres, og mennesker kommer til tro! Kort sagt bærer såningen frugt for evigheden.

Udfordringen til os komfortable, rige, danskere er, om vi virkelig – hånden på hjertet – selv mener, at vi sår rigeligt? Der var engang en, der sagde til mig, at vi som kristne skulle være parat til at miste alt det, vi ejer, i morgen for Jesu skyld. Men hvordan ved jeg, om jeg er klar til det? Det er og bliver jo en ren hypotetisk mulighed.

Så for at gøre det konkret: Såfremt du har råderum til det, er du så klar til at ændre dit forbrugsmønster, så du over et liv giver tiende?

Forholdet til lidelse

Et af de emner, der ofte tages op i vores menigheder i dag, er spørgsmålet om lidelsens problem. Og det er ikke en problemstilling, jeg på nogen måde ønsker at negligere. Men når vi i dag taler om lidelsens *problem*, overser vi måske den nytestamentlige tale om lidelsens *nødvendighed*.

Vi kan skelne mellem den lidelse, vi vil møde, fordi vi ønsker at tjene Kristus, og så den lidelse, der bare er uforståelig og rammer alle.

Lidelsen for Kristi skyld

Hvad den lidelse angår, som kommer af at tilhøre Jesus, så kan Paulus sige, at han overgives til døden midt i livet: ”Altid bærer vi den død, Jesus led, med i legemet, for at også Jesu liv kan komme til syne i vort legeme. Altid overgives vi midt i livet til døden for Jesu skyld, for at også Jesu liv kan komme til syne i vores dødelige krop” (2 Kor 4,10f).

Der er en lidelse, som den kristne må være i hele livet. At blive formet i Jesu billede medfører smerte og kamp. Kamp mod synd. Modstand fra mennesker. Satans fristelser. Kort sagt: en nødvendig lidelse, som vi ikke kan komme udenom.

Derfor har følgende ord af den engelske præst *Ed Shaw* ramt mig som et meget tankevækkende wake-up call: ”Af en eller anden grund handler det at følge Jesus i vores generation ikke længere om offer og lidelse. Vi kristne i Vesten er i det store og hele holdt op med at fornægte os selv og taler nu i stedet mere om vores ret til at være os selv.”³

Shaws påstand er, at i engelske evangelikale menigheder er de kristne, der er seksuelt tiltrukket af deres eget køn, de eneste, der for alvor bliver bedt om at ofre sig og påtage sig lidelse i dette liv. Lidelsesaspektet som en nødvendighed for alle kristne er en dimension, der ofte synes fraværende i vores komfortsøgende kultur, der også gennemsyrrer os som kristne. Hvorvidt Shaw har ret i sin dom over engelsk kirkeliv, ved jeg ikke. Men det er ransagende ord – også langt ind i danske sammenhænge.

Men lidelsen står ikke alene. For Paulus følger der en velsignelse med den: ”Selv om vort ydre menneske går til grunde, fornyes dog vort indre

Såfremt du har råderum til det, er du så klar til at ændre dit forbrugsmønster, så du over et liv giver tiende?

Lidelsesaspektet som en nødvendighed for alle kristne er en dimension, der ofte synes fraværende i vores komfortsøgende kultur, der også gennemsyrrer os som kristne

menneske dag for dag. For vore lette trængsler her i tiden bringer os i overmål en evig vægt af herlighed, for vi ser ikke på det synlige, men på det usynlige; det synlige varer jo kun en tid, det usynlige evigt" (2 Kor 4,16-18).

Det er værd at gennemgå lidelserne for Kristus i det her liv, fordi Paulus ved, at der venter en evighed i herlighed! Den herlighed venter med sikkerhed – og med en vægt, der gør lidelserne i den her tid decideret lette i sammenligning.

Den uforståelige lidelse

Ovenstående gælder altså for den lidelse, der specifikt kommer af at tilhøre Kristus. Når vi taler om den uforståelige og almene lidelse, gælder det stadig for Paulus, at *al lidelse* vil blive overgået af den kommende herlighed. Selvom den lidelse, vi møder i vores liv, nogle gange kun kan opleves uforståelig, og spørgsmålet om lidelsens problem er berettiget, så har vi det løfte, at evigheden bliver bedre, større og herligere end selv den dybeste lidelse i dette liv.

Det giver lidelsen et perspektiv, som skaber håb. Uanset hvor svært det var for Paulus, kunne han alligevel skrive, "at lidelserne i den tid, der nu er inde, er for intet at regne mod den herlighed, som skal åbenbares på os" (Rom 8,18).

Forholdet til døden

Et af de sværeste fænomener i tilværelsen er, at vi igen og igen konfronteres med døden. Døden er en fjende for Paulus, og en konsekvens af syndefaldet (Rom 6,23). Men dødens magt er brudt, og når vi ser den i evighedens lys, foran-

dres dens skær:

"Thi for mig er livet Kristus, og døden en vinding. Men hvis fortsat liv på jorden betyder frugt af mit arbejde, så ved jeg ikke, hvad jeg helst vil. Der trækkes i mig fra begge sider: Jeg længes efter at bryde op og være sammen med Kristus, for det er langt det bedste; men at blive i live er det mest nødvendige af hensyn til jer" (Fil 1,21-24).

Det bedste er at være sammen med Kristus. Paulus' begrundelse for at leve videre i den her verden er ikke, at livet her og nu er bedst, men at han kan tjene andre. Skulle han dø, betyder det ikke, at han går glip af noget umisteligt. Tværtimod vinder han noget langt større ved det!

Når man tænker sådan om døden, giver det nogle overvejelser om livet. Hvis du ikke har travlt med at opnå den totale nydelse her og nu, hvorfor så ikke tjene andre, så længe du er her?

Dødens adskillelse er heller ikke længere en smerte på samme måde. Kristne sørger – men de sørger med håb, fordi de ved, at der venter en opstandelse. Derfor skal vi ikke sørge som de andre (1 Thess 4,13-18). Det både kan og skal vi trøste hinanden med.

Forholdet til tjenesten

Når et menneske kommer til tro på Jesus, vil dets etik forandres. Ifølge Paulus opstår et nyt menneske, der kæmper mod synden. Det nye menneske skal vejledes gennem formaninger. Et af aspekterne, når Paulus formaner, er at henvise til, at Jesus kommer igen, og at evigheden nærmer sig: "Natten er fremrykket, dagen er nær. Lad os da aflægge mørkets gerninger og tage lysets rustning på" (Rom 13,12). Mørkets gerninger skal aflægges, og det nye liv leves med evigheden for øje.

Dermed er alt i en kristens liv egentlig en tjeneste for Gud (Kol 3,23f). Det gælder alle kristne, uanset profession. Vi kan tjene Gud i hverdagens helt almindelige relationer og funktioner (med et luthersk udtryk: "i kald og stand").

I denne artikel vil mit fokus dog være på den del af tjenesten, der specifikt handler om at få evangeliet i omløb. Paulus giftede sig ikke, og det indebar, at han dermed lettere kunne tjene Gud og stille hele sin tid til rådighed for ham (1 Kor 7,29-34). Paulus' kald og livsopgave var at være missionær for ikke-jøder. Ligesom det har betydning for etikken, at dagen er fremrykket, sådan har det også betydning for Paulus' tanker om mission: "Tiden er knap" (1 Kor 7,29).

Paulus lever i en bevidsthed om, at Jesu genkomst er reel (1 Thess 1,10), og han lever i forventning om, at det (snart) skal ske (Tit 2,13). Derfor ønsker han, at mennesker skal høre evangeliet!

I Romerbrevet 15,14ff får vi et indblik i Paulus' rejseplaner. Og et af hans principper er, at evangeliet skal forkyndes på stadig nye steder. Paulus vil ikke gå i stå, men nå stadig længere ud med budskabet.

Når synet for evigheden bliver mindre, mister vi et altafgørende perspektiv på kristen mission. Vi driver ikke først og fremmest mission for at forbedre menneskers liv på denne side af evigheden (selvom vi også gør det!), men først og fremmest for, at mennesker skal blive evigt frelst.

Manglende missionssind er måske et symptom på, at evighedsdimensionen har en tilbagetrukket plads?

Manglende missionssind er måske et symptom på, at evighedsdimensionen har en tilbagetrukket plads? Derfor en konkret udfordring: Hvordan skal evigheden fylde mere i vores liv? Et oplagt sted at påpege er bønslivet. I hvert fald gælder det i mit eget liv, at det, jeg beder for, bliver levende for mig; og det, der er levende for mig, det jeg beder for.

Betoninger i nutiden og i traditionen

I vores luthersk-rosenianske tradition ligger der nogle spændingsforhold mellem evighedsdimensionen og hverdagsengagementet, som jeg kort vil reflektere over til sidst.

"Pilgrimstenen" er et af de elementer, som fylder enormt hos Rosenius, i god tråd med hans pietistiske tradition, der kan tale om denne verden som en "jammerdal", vi heldigvis snart forlader. Samtidig er dele af den lutherske tradition langt mere imødekommende overfor denne verden med en klar tale om at leve i "kald og stand". I perioder i den lutherske ortodoksi (1600-tallet) blev bl.a. dette betonet så stærkt, at synet for verdensmission forsvandt: Lev i kald og stand – og lad Gud tage sig af hedningerne!

Modsætningen er ikke entydig, og kan sagtens kritiseres. Men uanset står vi i en spænding mellem en usund (pietistisk?) verdensfjernhed og en til tider udvandet (luthersk?) teologi, der glemmer evigheden.

I perioder har vi måske betonet evigheden og genkomsten på en sådan måde, at livet i den her verden er blevet forsømt og i stedet brugt til åndeligt navlepilleri. Hvad så anno 2019? Er vi havnet i den modsatte grøft og blevet ensidigt dennesidige?

Til enhver tid har vi brug for bibelsk korrigering. Som vi har set hos Paulus, fører en stærk betoning af evigheden ikke nødvendigvis til verdensfjernhed, men det giver netop et sundt perspektiv på livet i denne verden. At leve med evigheden for øje giver kraft til tjenesten i dette liv for Paulus – og for os. ■

-
- 1 Tanken om, at nydelse er det højeste gode
 - 2 C. S. Lewis citeret fra: Timmis, Steve, *Bare Jesus ikke havde sagt at ...*, LogosMedia 2017, s. 26-27
 - 3 Shaw, Ed, *Bare sig nej! - Et personligt opgør med letkøbte svar om køn og seksualitet*, Credo Forlag 2017, s. 121

TEMA

Den nødvendige åndskamp

AF GEIR OTTO HOLMÅS. OVERSAT AF KRISTIAN SØNDERGAARD LARSEN

*Er det kun i de åbenbare velsignelser, Gud viser sin godhed?
Eller lærer vi også hans godhed at kende gennem prøvelser?*

Geir Otto Holmås, f. 1971
Forkynder, førsteamanuensis
og praksisleder ved NLA
Høgskolen, Oslo
goholmaas@gmail.com

Er det at tro på Jesus en tryk og stille havn? Betyder det at følge ham at have fred? Både ja og nej. Han siger selv: "Fred efterlader jeg jer, min fred giver jeg jer; jeg giver jer ikke, som verden giver" (Joh 14,27).

I ham har vi en fred, som overgår al forstand, en fred, som ingen kan tage fra os. Men Jesus siger også: "Mener I, at jeg er kommet for at bringe fred på jorden? Nej, jeg siger jer: ikke fred, men splid" (Luk 12,51-53).

At være Jesu discipel giver dyb tilfredsstillelse, men ønsker vi os et mest muligt harmonisk liv, findes der antagelig bedre alternativer end at følge Jesus. Hans menighed er ikke et idyllisk fristed, som sparer os for modstand og kampe. En kirke, som er optaget af at gøre det mest muligt komfortabelt for os selv, er i færd med at miste sin sjæl.

Kirkens kraft er nemlig direkte proportional

med, hvor villigt troens folk er til at stå i åndskamp. Paradokset er, at det kun er de, som går ind i den kamp, som virkelig lærer Jesu fred at kende som anderledes end den, verden giver.

Bøn, skrift-meditation og prøvelse

En, som forstod dette, var Martin Luther. Her ligger en vigtig årsag til, at han kunne blive reformator. I et ofte citeret afsnit reflekterer Luther med baggrund i sine egne erfaringer over, hvordan man bliver teolog.

Med *teolog* mener han ikke først og fremmest en bestemt profession eller position. Han er derimod optaget af, hvad der får os til at kende Gud og hans vilje – selve grundbetydningen af ordet *teolog*. Det drejer sig om, hvad det er, der bygger visdommen om Gud op i os. Derfor gælder det, han siger, i princippet for alle kristne.

Bøn, skrift-meditation og prøvelse – på latin:

FOTO: FOTOLIA

oratio, meditatio, tentatio – er det, som ifølge Luther former en sand teolog. Når vi stadig tager Guds ord til os og mediterer over det under bøn og vejledet af Helligånden, så lærer vi Gud at kende.

At kende Bibelen og det liv, Gud tilbyder os der, forankrer os i Guds visdom. Men han tilføjer endnu en ting: prøvelsen eller åndskampen. Gennem prøvelserne lærer vi, som han siger, "ikke blot at kende og forstå, men også erfare, hvor ret, hvor sandt, hvor skønt og herligt, hvor mægtigt og trøsterigt Guds ord er – visdom over al visdom."

I en anden sammenhæng, i en af sine bordtaler, siger Luther: "Jeg lærte ikke al min teologi på én gang, men måtte hele tiden søge dybere og dybere efter den. Mine prøvelser gjorde det for mig, for ingen kan forstå Skriften uden øvelse og prøvelse." For virkelig at understrege, hvor

afgørende prøvelsen og kampen er for at modnes i livet med Gud, bruger han en dristig formulering: "Djævelen er den bedste lærer i teologi."

Luthers pointe er, at vi kun lærer Gud at kende *gennem erfaring*. Men ikke hvilken som helst erfaring; først og fremmest sker det gennem de kampe, vi kastes ud i, når vi helhjertet begynder at gå Guds vej og følge hans ord. Det udsætter os nemlig for forskellige angreb fra fjenden. Men sådanne angreb virker egentlig bare mod deres hensigt, for modstanden driver os tilbage til Kristus. De tvinger os til at tage vores tilflugt til ham, til at stole helt og fuldt på ham.

Prøvelserne er med andre ord til det bedste for os, for gennem dem lærer vi Gud og hans nåde at kende som noget meget mere end teori! Uden prøvelse og modstand bliver vi "kun spekulative teologer, som går omkring i vore egne tanker og

Vi lærer Gud at kende gennem bøn og bibellæsning. Men Luther påpeger, at først gennem prøvelsen erfarer vi, hvem Gud er.

Når vi må kæmpe,
forankres troen
i dybere lag i os,
fordi vi bliver
helt afhængige af
Kristus og hans
løfter

med vor fornuft spekulerer på, hvorvidt tingen skulle være sådan eller sådan,” som Luther kan sige det.

Korrektion til kontemplation

Nogle Luther-forskere mener, at Luther med skemaet *bøn, meditation og prøvelse* indirekte korregerer ting, han lærte som munk. I klosteret havde Luther netop lært at læse Bibelen under bøn og meditation, den praksis som kaldes *lectio divina*.

Denne måde at læse Bibelen på består af fire trin: læsning, meditation, bøn og kontemplation (latin: *lectio, meditatio, oratio, contemplatio*). Med *kontemplation* menes den overstrømmende oplevelse i bøn af at betragte Guds herlighed og være forenet med den herliggjorte Kristus. I Luthers samtid så mange på kontemplationen som det egentlige mål for den meditative omgang med Bibelen.

Hos Luther voksede derimod den erkendelse frem, at det ikke er i mere eller mindre euforiske himmeloplevelser, at kraften i Guds ord erfares stærkest, men tværtimod i prøvelse, anfægtelse og kamp her på jorden. Når vi må kæmpe, forankres troen i dybere lag i os, fordi vi bliver helt afhængige af Kristus og hans løfter.

Kampen binder os til Gud og hans ord på en måde, som gør, at vi for alvor forstår, at det er sandt. Ikke blot intellektuelt eller følelsesmæssigt, men med *hele os*. Vi forstår, at det handler om liv og død. Gud bruger prøvelsen og kampen for at trække os til sig. Som reformator stod Luther til stadighed i ydre og indre kamp; dette var derfor ikke teori for ham, men i højeste grad selvoplevet.

”Den, som flygter fra prøvelsen, flygter fra det gode”

Gennem kamp og prøvelse lærer vi Gud at kende på måder, vi ikke ellers ville have gjort. Åndelig visdom og dømmekraft udvikles først og fremmest i ”mørket”. Vi finder også den samme indsigt hos andre åndelige vejledere i kirkens historie. En af dem er Isak Syrereren, en munk i

600-tallet, som beskriver sine erfaringer med Gud i skriftet *Mystiske traktater*. Også Isak hævder, at det først er gennem kampen, man virkelig lærer Gud at kende. ”Før et menneske er prøvet, beder det til Gud som en fremmed,” siger han. Han sætter paradokset helt på spidsen, når han skriver: ”Den, som flygter fra prøvelsen, flygter fra det gode.”

For moderne ører lyder sådanne ord måske som en slags religiøs masochisme eller en forherligelse af lidelsen, som vi instinktivt tager afstand fra. Den mistanke kan forstærkes af, at Isak selv var eremit (lever afsondret, *red.*) og asket. Men dette er ikke lidelsesromantik.

Det, Isak vil have frem, er, at prøvelserne er et tegn på, at man er på ret vej. Når Gud giver én stor nåde – og nåden gives altid først! – følges den af prøvelser. Gud tillader disse prøvelser, ikke for at knække os, men tværtimod for at knytte os endnu fastere til sig selv og sin gode vilje med os. Derfor skal vi ikke være bange for prøvelserne; der er faktisk større grund til at frygte den alt for urokkelige fred.

Det, Isak skriver om disse ting, udfylder Luther og kan måske hjælpe os til at forstå ham:

”Når et menneske har opgivet al synlig hjælp og alt jordisk håb, når det følger Gud i troen og af et rent hjerte, da følges det også af nåden, som åbenbarer sin magt ved at hjælpe det på mange måder. Men når den guddommelige nåde har styrket menneskets hjerte sådan, fordi det stoler på Gud, da begynder det snart at blive udsat for prøvelse. Guds nåde tillader, at visse prøvelser kommer over mennesket; men de overstiger ikke de kræfter, mennesket har.

Samtidig med disse prøvelser får mennesket også åbenbaret den hjælp, som giver styrke, og sådan lærer det gennem øvelse at nå frem til visdom og at stole på Gud, sådan at det ikke frygter sine fjender. For uden prøvelser er det umuligt at opnå visdom i åndens kamp, at lære at kende Ham, som giver liv, at kende sin Gud og blive bekræftet i sin tro. Mennesket må vinde kraft af erfaringen.

Hvis nåden ser, at et vist hovmod begynder at

Vi skal ikke være bange for prøvelserne; der er faktisk større grund til at frygte den alt for urokkelige fred

smyge sig ind i menneskets tanker, at det begynder at få høje tanker om sig selv, så tillader den, at prøvelser kommer med øget styrke, indtil det indser sin egen svaghed, tager sin tilflugt til Gud og holder sig til ham i ydmyghed. Ad denne vej når mennesket sin fulde vækst i troen og i håbet til Guds søn og løftes ind i kærligheden.

For det er, når Guds kærlighed bliver givet til mennesket midt i ulykke og fortvivlelse, at det forstår, hvilket under denne kærlighed er. Da viser Gud det sin kraft ved at redde det. For mennesket lærer aldrig at kende Guds kraft, når det lever i bekvemmelighed og har fremgang.”

Udfordrer sødladne forestillinger

Den indsigt, Martin Luther og Isak Syrereren deler med os, er ikke for åndeligt ligegyldige eller lade. Den udfordrer også sødladne forestillinger om, hvordan åndelig fornyelse sker, som vi har alt for let ved at købe i en tid som vores.

Er det, som visse vækkelses-hungrige miljøer i dag hævder, at det er ved hele tiden at opleve manifestationer af Guds herlige og kraftfulde nærvær, at vi vokser i åndskraft? Er det vigtigste tegn på ægte gudsliv at være i ”det åndelige flow”? Er det kun i de åbenbare velsignelser,

Gud viser sin godhed?

Vi har en rodfæstet tilbøjelighed til at undvige smerten og skabe Gud om til en, som giver os det, vi selv mener, vi trænger til. Men i mørket lærer vi – helt eksistentielt og i dybet – at *Gud selv* er det højeste gode. Og sådan lærer vi også at slippe taget i os selv.

Det forunderlige er, hvordan det også gør os bedre i stand til at hjælpe andre. Oswald Chambers, den skotske hellighedsforkynder og forfatteren til andagtsbogen *My Utmost for His Highest*, sætter klassiske ord på, hvordan Guds opdragelse i mørket giver erfaringer, som i næste omgang kan blive en gave til andre:

”Nogle gange leder Gud os gennem erfaringen af opdragelsen i mørket, for at vi skal lære at høre og adlyde ham. Sangfugle lærer at synge i mørket, og Gud placerer os i ’skyggen af sin hånd’, indtil vi lærer at høre ham (Es 49,2) ... Vær opmærksom, når Gud placerer dig i mørket, og når du er der, hold da din mund lukket. Er du i mørket netop nu i dine omstændigheder eller i dit liv med Gud? Forbliv i så fald stille ... Når du er i mørket, da lyt, og Gud vil give dig et uhyre værdifuldt budskab til nogle andre, når du igen kommer ud i lyset.”³

Artiklen er hentet fra www.foross.no 12.10.2017

- 1 I forordet til Wittenberggudgaven af hans tyske skrifter
- 2 Teksten er hentet fra det svenske uddrag af Isaks forfatterskab, Isak Syrereren: *Landet där tankarna funnit ro*. Urval, etterskrift og översättning av Gunnel Vallquist, Skriftserien Silentium 2001
- 3 Oswald Chambers: *My Utmost for His Highest* (Original edition 1935 by Dodd, Mead & Company; Updated edition by James Reimann; Grand Rapids, Mich.: Discovery House Publishers)

HORISONT

SPALTEN, HVOR REDAKTIONENS MEDLEMMER VIL FORSØGE AT SÆTTE AKTUELLE OG PRINCIPIELLE FORHOLD IND I EN STØRRE SAMMENHÆNG.

SPALTEN VIL OGSÅ INDEHOLDE PASSAGER FRA DEN KIRKELIGE DEBAT OG KLIP FRA FORSKELLIGE BLADE OG AVISER.

Hvordan skal de tro?

Antallet af missionærer falder. Det oplever vi i Luthersk Mission, hvor der pt. er mindst syv ledige stillinger i det internationale missionsarbejde. Andre organisationer fortæller om det samme.

Det kan sikkert skyldes, at mange missionærer er udsendt i kortere perioder eller tusind andre forhold, som jeg ikke kommer til at reflektere over her. Til gengæld vil jeg gerne komme med en helt anden overvejelse. Når jeg igen og igen ser jobopslag for missionærer, er der nemlig et spørgsmål, jeg bliver ved med at stille mig selv:

Er der mennesker, der ikke kommer til tro, fordi vi ikke er villige til at rejse ud og fortælle andre om Jesus?

Men lad mig begynde et helt andet sted. I Johannesevangeliet 1,35ff fortæller Johannes om, hvordan de første disciple begyndte at følge Jesus. Der er et klart mønster. De var blevet fortalt om Jesus af en anden. Johannes Døberen fortæller,

hvem Jesus er, til Andreas, der fortæller det til Filip, som igen fortæller Nathanael om Jesus.

Det er blevet stort for mig! Jeg har fået lov til at lære Jesus at kende, fordi der var nogle, der fortalte mig om, hvad de havde set og hørt.

Samtidig kan jeg ikke lade være med at tænke på, hvad det også betyder. Hvad nu, hvis ingen havde fortalt mig om Jesus? Eller hvad hvis Johannes Døberen eller en af de andre i kæden aldrig havde fortalt om Jesus? Så havde Nathanael måske aldrig hørt om Jesus!

Det er et enormt kald til at fortælle om Jesus. Der er mennesker, der aldrig får lov til at høre om Jesus, hvis ikke der er nogen, der fortæller dem om ham. De har brug for at høre om Jesus, hvis de skal frelses (ApG 4,12).

Det er derfor, vi har et internationalt missionsarbejde. Fordi der er mennesker i Cambodja, Etiopien og Peru osv., der formentlig aldrig havde

hørt om Jesus, hvis ikke vi havde sendt missionærer ud.

Måske havde de ikke hørt om Jesus, hvis ikke vi havde undværet nogle tusind kroner fra vores budget, for at der kunne blive sendt mennesker ud for at fortælle om ham. Eller hvis ingen havde været villige til at efterlade familie, venner eller lovende karrieremuligheder, fordi der var mennesker, der måtte høre om Jesus.

Så lad os spørge os selv: Har vi villigheden til at rejse ud og fortælle mennesker om Jesus? Er det en hjertesag for os, at andre mennesker hører om Jesus?

Når jeg stiller spørgsmålet, er det ikke, fordi jeg ønsker, at vi skal gå rundt med dårlig samvittighed, men fordi vi har verdens bedste budskab. Et budskab om en frelser, der *selv* var villig til at rejse ned til os på trods af alt det, han skulle undvære – hele sin guddomsherlighed! (Fil 2,6-8). Han kunne ikke bære, at vi skulle dø i vores synd og elen-

dighed, men ofrede sig selv og bar vores synd, for at vi kunne få fred og tilgivelse i ham.

Hvis mennesker skal have mulighed for at høre om Jesus, må vi give afkald, fordi Jesus gav afkald. Hvad enten det er ved selv at rejse ud til de unåde folkeslag eller ved at støtte op om dem, der gør det, så må vi give afkald, så mennesker kan høre om Jesus, fordi der var en, der gav afkald, for at vi kunne blive mødt af Guds nåde (Joh 3,16; 20,21).

Anton Bech Bräuner

Konflikterne løses, hvor vi taler åbent og ærligt med hinanden, og hvor der bliver lyttet!

Serier, Jesus og **konflikthåndtering**

At kigge serier *kan* være et udmærket tidsfordriv, men i øvrigt sjældent noget, man bliver meget klogere af at bruge tid på. Ej heller særligt opbyggeligt. Dog er der noget, jeg gerne vil trække frem fra den seneste serie, jeg har set. I det store og hele er der ikke meget handling, men man følger en masse mennesker i deres hverdag, særligt én familie. Og som alt andet i fjernsynet er der et stort fokus på konflikterne.

Konflikterne opstår i misforståelsen – der, hvor vi ikke ser tingene fra de andres perspektiv og tillægger dem motiver, de ikke har haft. Konflikter skaber afstand mellem mennesker og trives i afstanden. Konflikterne løses, hvor vi taler åbent og ærligt med hinanden, og hvor der bliver lyttet!

Den åbne og ærlige samtale om en konflikt kan ske ved hjælp af "girafsprø" (sproglig metode til kommunikation) og meget andet, som er yderst vanskeligt at gennemføre i vrede. Det, der virkelig løser

en konflikt, er ikke de pæne ord og måden at sige dem på – men derimod ærligheden og tilgivelsen.

Forudsætningen herfor er, at man bliver; at man bliver i konflikten, der hvor det kan være ubehageligt, indtil man har løst den. Eller som minimum har indgået "våbenhvile" og aftalt at tale ud om det senere. (Det kan også være klogt at lade hinanden køle ned, inden man forsøger at løse konflikten for ikke at eskalere den yderligere.)

Man kan også pakke en konflikt væk ved at sige det, den anden gerne vil høre. Men det har jo ikke løst den; ærligheden er en nødvendighed.

I Bibelen er der også hjælp at hente til konflikthåndtering, her tre aspekter:

Hos Jesus er der hjælp at hente til *ærligheden*. For Jesus elsker os uanset, så ved at være ærlige kommer der ikke noget frem, der vil gøre os mindre elsket, end vi i forvejen er. Hos Jesus kan du tale

ærligt ud, og du kan måske også finde mod til at tale ærligt ud med den, du har såret.

I forbønnen er der hjælp at hente til *tilgivelsen*. For det kan være svært at tilgive – rigtig svært! Tilgivelse er ikke at sige "pyt", tilgivelse er ikke bare at glemme. Derimod er tilgivelse at sige: "Det, du gjorde, gjorde mig ondt. Det er ikke lige meget, men lad os lægge det bag os." Tilgivelse er derfor det modsatte af at sige pyt!

Stoltheden kan ofte hindre os i at gøre afstanden mindre mellem os og kan dermed få konflikten til at trives. Jeg ønsker ofte, at det er den anden, der tager det første skridt til *forsoning*. Her er Jesus det ultimative eksempel: Han gik i døden for os, mens vi endnu var syndere (Rom 5,8). Vi bør vel egentlig i forbindelse med en konflikt kappes om at være den, der tager det første skridt til forsoning.

For at vende tilbage til begyndelsen: Kan man lære no-

get ved at se serier? Det kommer jo nok mest an på, hvilke serier man ser ... Men i serierne kan man vist ofte lære, hvordan man *ikke* skal konflikthåndtere. Langt de fleste af os oplever konflikter, som vokser, konflikter, som fylder os med vrede og afmagt, og hvor man til sidst kun kan se den andens fejl.

Konflikter er ubehagelige. Luk Jesus ind. Han bliver, også når det er ubehageligt!

Helene Schou Andersen

FOR TROEN

Misbrug ikke nåden!

EN UDFOLDELSE AF ANDET PETERSBREV 1,12-2,22

AF OLE SOLGAARD

Der er brug for en kristen modkultur, der tør sige fra over for seksualismens og materialismens forførelse.

DETTE ER DEN ANDEN AF TRE ARTIKLER, HVOR INDHOLDET I ANDET PETERSBREV UDFOLDES. DEN FØRSTE BLEV BRAGT I NR. 3 2019, OG DEN SIDSTE BRINGES I NR. 5 2019.

I troen på Jesus har vi allerede alt det, der skal til for at leve som kristen. Han har skænket os det hele. Og netop derfor formaner vi til at sætte alt ind på at leve et helligt liv. (Det så vi på i den første artikel i serien om Andet Petersbrev).

Det indebærer så, at der er noget, vi må vælge til, og noget, vi må vælge fra. Det viser afsnittet i resten af kapitel 1 og hele kapitel 2, som vi skal kigge nærmere på nu.

Der er især to ting, der kendetegner den vildfarelse, som vi ifølge advarslerne i kapitel 2 må vælge fra. Og de to er nært forbundet med hinanden.

Den ene ting er, at man adskiller det åndelige og det legemlige, det indre og det ydre. Og så bilder man sig ind, at Gud kun skal have med det åndelige at gøre, den indre tro, mens det ydre, det legemlige og den jordnære hverdag ikke har noget med Gud at gøre.

Det andet kendetegn er, at man misbruger nåden og friheden: Hvis frelsen alene er ufortjent, så kan jeg jo bare leve, som det passer mig. Man vil altså gerne have Jesus som frelser, men ikke som herre. De falske lærere taler gerne om nåde og frihed, men i virkeligheden fornægter de nådens opdragende kraft.

De vil nøjes med "billig nåde", der i praksis legaliserer synden. Som D. Bonhoeffer har sagt: "Den billige nåde betyder retfærdiggørelse af synden, men ikke af synderen".

Byg på apostles og profeters grundvold

Afsnittet har som helhed et ret dystert præg, men der er alligevel et positivt anliggende bag – både når der formaner til et helligt liv, og når der advares mod det ene og det andet. "Jeg mener at gøre rigtigt i at vække jer med mine formaninger" (1,13), siger Peter.

Perspektivet over formaningerne og advars-

Hvis vi ikke løbende tilegner os Guds ord, er det ikke så sært, at vi mister glæden over at være Guds børn

lerne er, at det både handler om at få et godt liv her og nu og om at nå evighedens mål.

Det er magtpåliggende for Peter at formidle sine formaninger, inden han dør. "Jeg vil gøre mit yderste for, at I også efter min bortgang stadig kan genkalde jer, hvad jeg har sagt" (1,15). Begrundelsen for, hvorfor det er så vigtigt at høre efter, kommer i de følgende vers (1,16-21).

Det budskab, som Peter og de øvrige apostle forkyndte, var nemlig ikke filosofiske myter – "udspekulerede fabler". Det var derimod øjenvidneberetninger.

Peter havde selv været sammen med Jesus på bjerget, hvor Gud bekræftede Jesu guddommelighed (Matt 17,5). Derfor kan han – ligesom de øvrige apostle udtale sig med myndighed. Og dermed er hele NT en åbenbaring af Jesus selv.

På bjerget mødte Peter også Moses og Elias, der er repræsentanter for GT's skrifter, som dermed også har deres myndighed fra Gud. Det betyder, at såvel GT som NT er Guds troværdige ord til os. "Drevet af Helligånden har mennesker sagt det, der kom fra Gud" (1,21).

Det er Peters konkrete begrundelse for, at vi "til stadighed" må holde fast ved Guds ord for at blive bevaret mod frafald og vildspor – også selvom vi godt kender budskabet i forvejen.

Derfor må vi overveje, om vi som kristne reelt prioriterer Guds ord og i praksis har det som den absolutte norm for vores tro og vores liv. Eller tilpasser vi os bare tidens modestrømninger, også når det angår tro og livsstil?

Hvis vi ikke løbende tilegner os Guds ord, er det ikke så sært, at vi mister glæden over at være Guds børn. Så er det nærliggende at fare vild i vores egne tanker eller blive forført af tidsånden, så vi bliver "kortsynede".

Jeg vil opmuntre til – midt i den almindelige hverdag – at dvæle ved Bibelens ord, reflektere over, hvad det betyder, og spørge Gud om, hvad

han netop vil sige til os igen igennem det. Og så må vi tage det til os, hvile i det og handle på det. Det kan også være godt at tilegne sig Gud ord sammen med andre.

Advarsel mod falske profeter

Indtil Jesus kommer igen som "morgenstjernen" (1,19), har vi brug for Bibelen som en "lampe" på vores vej mod målet. Vi må sige ja til Guds ords gode vejledning. Og så må vi også sige nej til falske lærere, der ser ud til at være vejledere, men som i virkeligheden vildleder.

Peter benytter hele kapitel 2 til at advare imod dem: De "vil indsmugle ødelæggende vangelærdomme og tilmed fornægte den Herre, som købte dem" (2,1), og "mange vil følge dem i deres udsvævelser ..." (2,2). I virkeligheden hviler der en frygtelig dom over de falske lærere (2,3), og det underbygger Peter med advarende eksempler fra GT (2,4-8).

De falske profeter kan ganske vist virke tiltalende, men i praksis vil de ikke indrette sig med Jesus som Herre, men lader sig i stedet styre af deres egne lyster, "smudsig begær" (2,10). Der hentydes nok ikke alene, men dog nok primært til noget materialistisk og noget seksuelt afsporet.

Det tyder på, at de falske profeter har et lemfældigt forhold til onde åndsmagter (2,10b-12), og at de bare gør, hvad de umiddelbart har lyst til (2,12ff) og følger deres instinkter (sammenlignes med dyr). De handler altså kortsigtet og går dermed glip af den evige gevinst.

De sammenlignes med udtørrede kilder og tå-

Ole Solgaard, f. 1969

Redaktør af *Budskabet* og journalist på *Tro & Mission*
os@dlm.dk

De falske profeter sammenlignes med tåge. Ligesom tågen forsvinder uden at give regn, er deres ord tomme og bærer ingen frugt.

ger (2,17f) Fællesnævneren for disse to billeder fra naturen er, at der ikke kommer vand derfra, som man havde ventet. Kilden er udtørret, og tågen forsvinder; der kommer ikke regn. På samme måde kan de falske lærere vække falske forhåbninger om, at deres nye lære er vejen til et bedre eller sjovere liv som kristen, men de bærer altså ingen god frugt; tværtimod.

De forfører nyomvendte og bilder dem ind, at de bare kan leve videre i synden. De forvrænger den kristne frihed til at være en frihed til at synde og leve, som man har lyst til (2,18f).

Med malende billeder viser Peter, hvor tragisk det er, hvis man lever videre i den synd, man ellers lige er blevet befriet fra gennem Jesus (2,22).

Materialisme og seksualisme i dag

Når man læser beskrivelsen af de falske lærere, kan man let fyldes med umiddelbar væmmelse. Men havde vi mødt de pågældende forkyndere, ville vi nok opfatte dem som sympatiske og tiltalende. Sådan kan de falske lærere i dag også

optræde, og det er netop en del af forførelsen.

På den måde sætter Satan også i dag alle sine snedige angreb ind på os for at rive os væk fra Jesus som vores herre og frelser. Han vil ødelægge.

Hvordan kommer forførelsen til at misbruge Guds nåde så til udtryk i dag? Jeg vil pege på to ting, som vi i høj grad står i fare for at blive forført af: materialisme og seksualisme. Begge dele ligger i forlængelse af Peters advarsler. Han skriver direkte om griskhed, altså materialisme (2,3.14), og der hentydes til seksuel løsslupenhed (2,2.6.14.18).

Både materialisme og seksualisme hænger sammen med, at det, som Gud har skabt og givet os, dyrkes på en egoistisk måde, så man bliver slave under det skabte i en perverteret udgave – i stedet for at modtage både det materielle og det seksuelle som gaver fra Gud og bruge det til ære for Gud og til gavn og glæde for hinanden.

Man glemmer, at Guds rolle som frelser og herre ikke kun gælder det indre eller det ånde-

lige, men også det ydre og det legemlige.

Jeg behøver vist ikke nævne eksempler på, at vi i vores samfund udsættes for en massiv påvirkning til en seksualpraksis, der ligger langt fra Guds tanke om tro-skab mellem mand og kvinde i et livslangt ægteskab.

En del har efterhånden også affundet sig med, at folkekirken har indført et ritual for vielse af to af samme køn, i strid med Guds ord. Men de præster og biskopper, der bakker op om den praksis og teologi, fører i virkeligheden vild, uanset hvor mange pæne og gode ord de ellers kan sige om Jesus og nåden. Og det gælder også om fem år, når de fleste har vænnet sig til vildfarelsen.

Vi skal holde os fra de præster og prædikanter, der ganske vist gerne vil forkyn-de ”evangeliet”, men reelt forkyn-der ”et andet evangelium”, fordi de gennem de-res lære eller liv i praksis fornægter Jesus som herre.

Der er også behov for, at vi forholder os kritisk til, hvilken indvirkning andre per-soner og instanser skal have på tro, hold-ninger og moral hos os og vores børn. Her tænker jeg især på medierne i bred for-stand, på holdningsdannere, trendsætte-re, skuespillere og andre, der i praksis bli-ver forbilleder for livsstilen.

Det er mit indtryk, at en del kristne ikke rigtigt vil erkende, hvor sexfikseret den herskende sceneoptræden reelt er i di-verse musik- og underholdningsprogram-mer. Man tør ikke kalde tingene ved rette navn, men følger bare med strømmen.

Kristen modkultur

Der er brug for en kristen modkultur, der tør sige fra over for seksualismens forfø-relse. Der er brug for kristne forældre, der har omsorg for deres børns sunde udvik-ling, deres selvopfattelse og forholdet til

det andet køn – både af kristelige og al-menmenneskelige grunde.

Det selvcentrerede begær kan i øvrigt også snige sig ind i et ægtepars soveværel-se. Derfor er der behov for at blive mindet om, at man skal ”have sin hustru i hellig-hed og ære og ikke i sanseløst begær som hedningerne, der ikke kender Gud” (1 Thess 4,5). Det handler bl.a. om omsorg, kærlighed og hensyntagen – at tænke på den andens behov og ikke bare sine egne. Sex er ikke en rettighed, man i sin selvop-tagethed har krav på, men en gave, der må udfolde sig i tryghed.

Når vi glemmer, at vi er blevet tilgivet og rensat og er på vej mod et evigt mål, bliver vi kortsynede. Vi glemmer det større per-spektiv på livet, og så er det nærliggende at blive slave af materialismens eller sek-sualismens begær.

I mødet med konkrete fristelser til ma-terialisme, seksualisme eller andet må vi derfor – jf. udfoldelsen i artiklen i 3/19 – spørge os selv: *Hvem er jeg?* Og *hvor* er jeg på vej hen? Vi har fået en ny identitet i Je-sus, og vi har noget større og bedre i ven-te. Derfor vil vi ikke nøjes med surrogater og kortvarige nydelser, der i virkeligheden er ødelæggende.

Nåden – rettighed eller gave?

Vi har så let ved at forsvare ligegyldighed og forkerte handlinger ved at henvise til Guds nåde og kærlighed: ”Pyt, om jeg bag-taler andre, forsømmer de svage, ser stort på færdselsreglerne og er lige så materia-listisk og seksualistisk som alle andre, for det er jo nåden, det kommer an på ...”

Det er farligt, når Guds nåde bliver no-get alment og selvfølgeligt for os. Som om den var en naturlig ret. Den virkelige nåde, Guds dyre nåde, er ikke en menne-skeret, men netop nåde! Hvis vi misbru-ger den, har vi ikke fanget, hvad nåde vir-

*Nåden glatter ikke ud,
men rækker fuld tilgivelse*

kelig er, og hvad den har kostet Gud.

Løsningen er ikke at fokusere mindre på nåden, men at fokusere på, hvad den san-de nåde er, hvad den har kostet, og hvad den indebærer.

Nåden er så omfattende, at den dækker over alle de ugudelige tilbøjeligheder, der stadig sidder i os. Hans nåde dækker over de fald, jeg kæmper med – også på det ma-terielle og seksuelle område. Nåden glat-ter ikke ud, men rækker fuld tilgivelse. Og netop derfor skal vi også sige farvel til synden. Det, som vi er blevet befriet fra, kan vi ikke bare vælte os ud i igen.

Når vi vil nå målet hjemme hos Gud, må vi altså foretage os nogle konkrete til- og fravalg i vores hverdag. Peter formaner os til at blive opbygget af Guds ord, af den sunde lære, af den sande nåde. Og han advarer os mod at følge de falske lærere, der i praksis leder os vild, så vi misbruger Guds nåde.

Vi må i stedet lade os forme og opdrage af den nåde, vi allerede har modtaget, og af det håb, vi har foran os (udfoldes mere i næste nummer). Jesus ønsker både at være vores frelser og vores herre. ■

FOR TROEN

De stærkeste rødder

AF LINE RECKWEG NISSEN

Jeg har flere gange i mit liv tænkt, at nu måtte Gud have fået nok. Nu var grænsen for hans godhed nået ...

Gud er på ingen måde som vores invasive ukrudt. Han slipper os ikke, når han møder den mindste modstand

Sidste sommer flyttede jeg i mit første hus. Dengang lokkede stedet os med sine flotte bede og velplejede græsplæne. I løbet af det seneste år har jeg lært, at haven kun fremstod så pæn, fordi de tidligere ejere havde lagt betydelige mængder af tid i pasningen af den. Ukrudt og græsplæner kræver arbejde.

Jeg har derfor brugt en del tid denne sommer på at hive ukrudt op, og særligt en af planterne har fået mine tanker på glee, for vi har en invasiv lille lømmel, der knækker i stænglen for et godt ord, når man hiver til, og derfor er den vildt svær at få op med rod. Den ofrer gerne sine blade for at bevare sit liv, så den kan skyde på ny.

Det fik mig til at tænke på en sang, som vi sang meget, da jeg gik på efterskole. Den hedder Linedanser-sangen, og et sted synger man: "De stærkeste rødder har træer i blæst". Jeg har altid studset over, at sætningen vendte, som den gjorde, og ikke lød: "De stærkeste træer har rødder i blæst". Det kommer altså an på rødderne og ikke på træet. Ligesom med vores lille invasive lømmel. Dens rødder har i hvert fald ikke stængler i blæst.

Jesus er stammen

Det står i skærende kontrast til det vigtigste træ i mit liv, det sande vintræ, som Jesus kalder sig selv. I Johannesevangeliet 15,1ff gør han det klart, at han er stammen, han er rødderne, og vi er grene. Når først vi er blevet indpodet på træet, så kommer det ikke an på os, om vi sidder på i blæst. Det kommer an på røddernes styrke; det kommer an på Gud. Og Gud er på ingen måde som vores invasive ukrudt. Han slipper os ikke, når han møder den mindste modstand og

venter på, at nogle bedre kristne vokser frem. Han holder utrætteligt fast i os.

Grænsen for Guds godhed

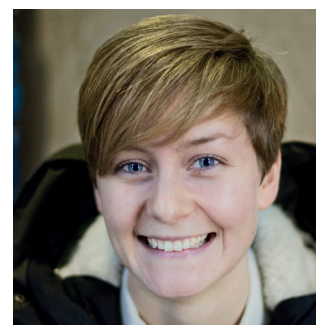
Jeg har flere gange i mit liv tænkt, at nu måtte han have fået nok. Nu var grænsen for hans godhed nået. For eksempel da jeg fandt ud af, at jeg skulle op i mundtlig matematik i 2.g. Jeg sad på en bænk foran gymnasiet og græd den dag og tænkte, at eksamen helt sikkert ville gå dårligt, og at Gud ville bruge det til at lære mig, at jeg var fejlbarlig og skulle arbejde med mit hovmod.

Eller dengang jeg skulle være lovsangsleder på en bibelcamping, men samtidig havde en synd i mit liv, som virkelig tyngede og gjorde mig overbevist om, at jeg ikke var værdig til at lede andre i lovsang.

Men Gud gav ikke slip. Jeg gik til eksamen; det gik overvældende godt, og jeg oplevede Guds stærke, kærtegnende hånd fortælle mig, at hans godhed aldrig nogensinde kunne slippe op. Han hjalp mig til at få gjort op med synden i mit liv og var stædigt til stede gennem den sværeste lovsangstjeneste, jeg hidtil havde stået i. Han ønskede at bruge mig, selvom jeg ikke var perfekt.

Gud er ikke som ukrudt

En prædikant sagde en gang noget i retning af, at der findes to slags tvivl. Enten tvivler vi på Guds eksistens, eller også tvivler vi på, at han vil os det godt. Sidstnævnte har været den største udfordring for mig, men Gud har indtil videre lært mig, at han ikke minder det mindste om ukrudtsplanten i min have. De stærkeste rødder har træer i blæst, og Gud har lært mig, at han holder fast i mig gennem al slags vejr. ■

Line Reckweg Nissen, f. 1989
Markedsførings- og sekretariatskoordinator i Promissio
linereckweg@gmail.com

Evangeliet til næste generation

AF LARS B. LARSEN

Det duer ikke, at vi som fællesskaber eller forældre "udliciterer" trosoplæringen til nogle få klubledere.

Lars B. Larsen, f. 1972
Landsleder for Luthersk
Missions Børn og Unge
lars@lmbu.dk

Det er ikke en selvfølge, at næste generation tilegner sig den kristne tro og bliver bevaret i den. Dagens samfund og tidsånd giver nye udfordringer og muligheder, når det handler om at videregive evangeliet til næste generation.

Evangeliet er det samme frigørende budskab til mennesker på ethvert tidspunkt i verdenshistorien. Men betingelserne for at forkynde evangeliet er forskellige på ethvert tidspunkt i verdenshistorien. Begge forhold har betydning for trosoplæringen i dagens samfund.

Fælles forpligtelse

Der er noget, der står fast til enhver tid, uanset tidsånd og kultur: "Hør, Israel! Herren vor Gud, Herren er én" (5 Mos 6,4). Himmelen og jordens skaber, der har al magt og styrke, er din og min Gud. Det står fast – uanset, hvordan vi ellers hver især forholder os til ham.

Gud er Gud. Og det har konsekvenser: "Derfor skal du elske Herren din Gud af hele dit hjerte og af hele din sjæl og af hele din styrke. Dis-

se ord, som jeg i dag befaler dig, skal ligge dig på sinde, og du skal gentage dem for dine sønner..." (5 Mos 6,5-7a).

Alle kristne menigheder, kristne ledere, kristne forældre og andre kristne familiemedlemmer har samme forpligtelse: At forkynde evangeliet for næste generation!

Det gælder altså ikke kun forældre, for den kendte sætning: "It takes a village to raise a child" (Det kræver en hel landsby at opdrage et barn), kan med en omskrivning opsummere mit anliggende med denne artikel: "It takes a church to reach the gospel to a child" (Det kræver en hel menighed at nå et barn med evangeliet).

Tankegangen er, at et helt samfund af mennesker skal interagere med børn, hvis de skal blive livsduelige borgere. Landsbyboerne er fælles om at se efter børnene. Det betyder dog ikke, at hele landsbyen er ansvarlig for opdragelsen, men at der er brug for hele fællesskabet i den trygge opdragelse.

Omskrivningen til trosoplæringen peger derfor på, at personer i alle aldre fra hele menig-

heden skal interagere med børnene og de unge, så de oplever og erfarer, at evangeliet er troværdigt at bygge sit livsfundament på. Fordi de ser voksne, som konkret viser det med deres liv.

Det er først og fremmest forældrenes ansvar, at deres børn møder evangeliet. Men de må ikke stå alene med det. For hele menigheden – og især menighedsledelsen – skal påtage sig medansvar for at række evangeliet til næste generation.

Derfor er der nogle forhold, vi som menighed bør være opmærksom på for konkret at kunne påtage os dette medansvar.

Pluralismens udfordringer

Man bør være opmærksom på, hvad tidens pluralistiske samfund gør ved os og den næste generation. På den baggrund har Luthersk Missions Børn og Unge (LMBU) samarbejdet med nogle gode søsterorganisationer om projektet "Børn i pluralisme". Gennem et studiehæfte og en række artikler, som kan hentes på kpi.dk/projekter/boern-i-pluralisme.aspx, peger man på nogle udfordringer og muligheder i tiden, som jeg ikke kommer nærmere ind på her.

Sagen er, at pluralismen – dvs. utallige sidestillede værdinormer – ikke bare er et teoretisk anliggende, men pluralismen er det "vand", den opvoksende generation "svømmer i".

Det betyder, at selvom hjemmets normer og værdier stadig er vigtige, så er forældrenes holdninger absolut ikke de eneste, som børnene møder. Både børn og voksne møder i løbet af hverdagen konkrete livsytringer, som bygger på andre værdisæt end "Herren, vor Gud, Herren er én".

Udover at alle værdinormer er sidestillede, så oplever unge mennesker samtidig en præstationskultur, som er svær at leve op til. På en udefineret måde stiger kravene til at lykkes i livet. Ifølge en rapport fra Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF) medfører det, at to ud af tre unge er bange for at vælge forkert i livet, især ved uddannelse."

En del unge føler sig dermed stressede og ensomme, fordi de kommer til at stå alene med mange valg i livet – og fordi der umiddelbart ikke er nogen, som kan give input til, hvilke værdier de kan basere deres valg på. Det øger følelsen af, at der er størst chance for at vælge forkert, for hvordan kan man vide, om man har

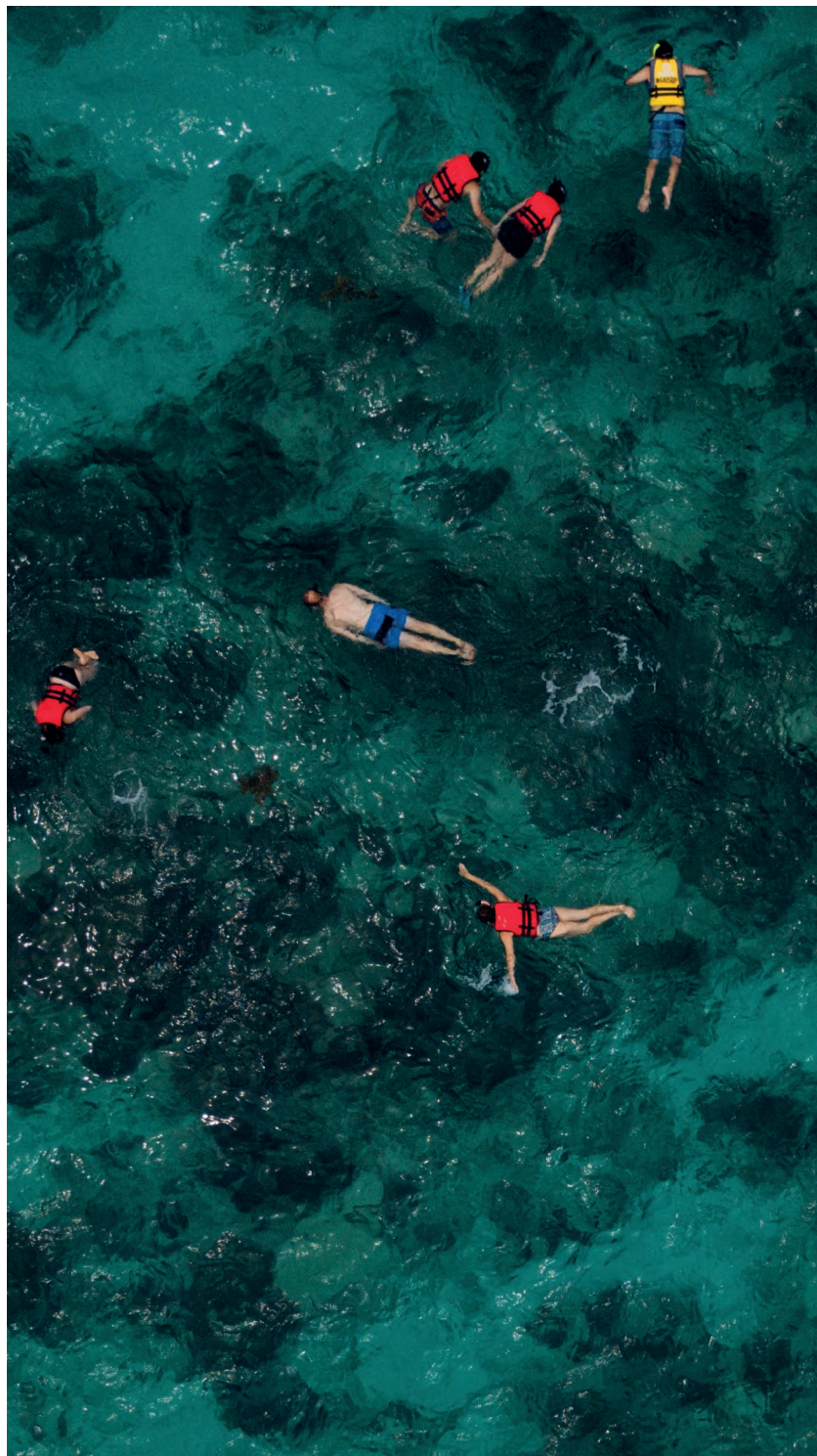

FOTO: UNSPLASH.COM

Pluralismen – dvs. utallige sidestillede værdinormer – er ikke bare et teoretisk anliggende, men det "vand", den opvoksende generation "svømmer i".

Personer i alle aldre fra hele menigheden skal interagere med børnene og de unge, så de oplever og erfarer, at evangeliet er troværdigt at bygge sit livsfundament på

valgt "rigtigt".

Børn og unge vokser altså op i en tid, hvor alle "sandheder" og værdinormer er til diskussion, enhver er overladt til selv at skabe mening og sammenhæng i sit eget liv, og der er ingen større fortælling, som kan give den enkelte en overordnet forklaringsmodel til livet.

Fællesskaber og generationsmøder

Fra samfundets side er der nogle bud på, hvordan man kan imødekomme nogle af tidens udfordringer.

Både DUF's rapport og forslag fra regeringens Stresspanel (2018) peger på, at mennesker i dagens samfund længes efter personlige relationer, hvor man ikke skal præstere, men blot kan "være".

Et af Stresspanelets 12 forslag er: "Opbyg og understøt fællesskaber, der støtter op om børn og unges ret til at være og ikke præstere, parallelt med at generationsmøder styrkes".

Forslaget begrundes sådan: "Stresspanelet opfordrer forældre til at understøtte børn og unges deltagelse i positive fællesskaber, der ikke udelukkende bygger på præstationsfremmende aktiviteter og optimering af den unge ... Desuden opfordrer Stresspanelet til, at vi lokalt styrker blikket for og naturligheden i at skabe meningsfulde møder på tværs af generationer."

DUF konkluderer i sin rapport: "Stærke relationer skabes i trygge fællesskaber. Unge skal opleve en kultur, hvor man tør være sig selv med alle ens fejl og mangler, og hvor der er plads til, at man deler det med ens nærmeste, når livet er svært."

Sund og solid tro midt i en opsplittet verden

Som kristne familier og kristne fællesskaber skulle vi have gode muligheder for at imødekomme længslen efter personlige og præstationsfrie relationer og for at tilbyde relationer på tværs af generationer, der kan skabe sammenhæng i en ellers meget opsplittet tilværelse.

Heldigvis er vi ikke nødt til selv at "opfinde den dybe tallerken", men kan hente inspiration fra andre kristne til trosoplæringen i dag. Gennem inspiration fra Indremisjonsforbundet i Norge er LMBU stødt på et materiale og en tankegang, som vi arbejder på at få til Danmark.

Materialet hedder *Awana*, og det lægger stærk vægt på, at menighedens bidrag først og fremmest er at styrke hjemmets formidling af troen på en sund og troværdig måde til børn og unge.

Jo mere menighedens medlemmer og menighedens ledelse har fokus på, at det er et fælles ansvar at række evangeliet videre til næste generation, desto større er mulighederne for, at troen kan blive sund og solid midt i alle pluralismens udfordringer.

Det duer hverken, at vi som fællesskaber eller forældre "udliciterer" trosoplæringen til nogle få klubledere, eller at vi overlader det til forældrene helt alene at skabe sammenhæng mellem tro og liv. Der er brug for hele menigheden. Der er brug for ægte personlige relationer på tværs af generationerne.

På den måde kan menighedens børn og unge opleve og erfare, at evangeliet indeholder svar på de spørgsmål, som pluralismens samfund ikke kan hjælpe med at finde vej i.

Næste generation ser erfarne og modne voksne, som med ord og liv viser, at de selv er tilgivende syndere.

Næste generation ser et fællesskab, hvor de ikke skal "præstere", men kan "være" netop dem, de er – fordi en tilgivet synder jo ikke stiller uopnåelige eller urealistiske krav til andre syndere.

Næste generation ser kraften og styrken ved at leve et helt liv baseret på nåden og tilgivelsen i Guds kærlighed.

Derfor: Vi er fælles om at række evangeliet til næste generation – uanset om du så er menighedsmedlem, forælder eller menighedsleder. ■

1 *Børn i pluralisme – en robust barne-
netro i en turbulent tidsalder*, Kristent Pædagogisk Institut m.fl., 2018, s. 7

2 *#DetGodeUngdomsliv – En analyse af unges forventninger, bekymringer og trivsel*, Dansk Ungdoms Fællesråd og TuborgFondet, 2019, s. 6

3 *Sammen kan vi knække stresskurven – 12 handlinger fra stresspanelet til Danmark*, Det Nationale Stresspanel, Sundhedsstyrelsen, 2019, s. 34-35

4 *#DetGodeUngdomsliv*, 2019, s. 16

5 Se mere om *Awana* på www.awana.no/om/

Ved en korsvej

BOGANMELDELSE AF NIKOLAJ E. KARKOV

Ved en korsvej

Åbent brev til mine
karismatiske venner

Geir Otto Holmås

Lohse 2019

208 sider, kr. 199,95

Kirken er i "en udvikling, hvor fokuset på oplevelsesdimensionen og eventfaktoren er gået op i samme takt, som den teologiske bevidsthed er gået ned."

Det hævder Geir Otto Holmås. Han er karismatiker, og glad for det. Så meget desto større er hans bekymringer over de usunde tendenser, han oplever i de karismatiske miljøer i Norge. I et par år var han en del af lederskabet i Norsk Oase, så det er med stor kærlighed og respekt, at han udtaler sig om elementer, der de seneste årtier har vundet indpas i disse miljøer – og som skader dem.

Det har taget tid for ham at finde præcise ord for de nyere karismatiske strømninger, for de er vanskelige at indramme, er lidt spidsfindige og ikklædt fromme, kendte vendinger. Bogen er de ord, han har fun-

det frem til i sit opgør med udviklingen. Og det er vellykket. Bogen er ikke en teologisk fagbog, men indeholder skarpe analyser og refleksioner.

Er bogen relevant for danskere? Ja! Det er en subjektiv vurdering, men jeg oplever, at strømningerne er genkendelige fra samtaler og besøg i karismatiske miljøer i Danmark, selv om de sikkert fremstår endnu tydeligere i Norge. Ikke sådan at forstå, at enhver brug af begreberne som fx "Kristus i mig" er problematiske. Men også for folk tilknyttet missionsbevægelserne er det relevant at beskæftige sig med strømningerne. Af mindst fire grunde.

1. Strømningerne smitter i nogen grad også af på os. Som fx når forkynderen glemmer at proklamere vanvittigt gode nyheder, men i stedet coacher i livsmestring og selvrealisering.
2. I erkendelse af, at der også findes usund teologi og kultur hos os, må vi smitte den anden vej – med sunde strømninger. Det skylder vi vores åndelige søskende.
3. Så længe en meget stor del af de 25-50-årige børn af

missionsbevægelserne vælger andre fællesskaber, fordi de ikke kan få vejret i missionshusholdningen – lige så længe har vi jordiske familiemedlemmer, der har brug for et modspil til de usunde tendenser, der er svære at se, når man står midt i dem.

4. Noget af det usunde er lokkende, fordi det taler til tiden – noget af det lokker, fordi missionsbevægelserne har været i den helt anden grøft. Der er altså også her anledning til selvansagelse, fx overvejelsen: Kommer vi til at degradere menneskets værdi, når vi taler om syndefaldet?

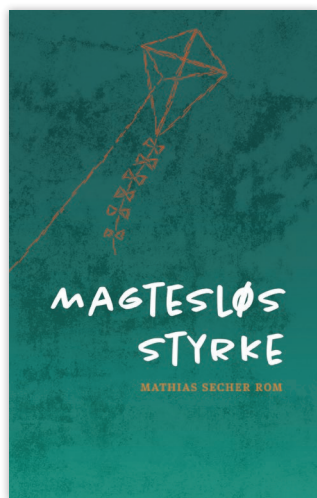
Bogen er enorm vigtig, fordi den sætter ord og begreber på det, som mange har oplevet bekymrende, uden helt at kunne indramme det. Dermed er disse tendenser ikke før blevet modsagt særligt direkte.

Vi må huske at takke de karismatiske bevægelser for det, de har inspireret med, når vi italesætter de usunde strømninger fra samme kant. Måtte vi gøre det sidste med lige så stor respekt og indsigt som Geir Otto Holmås. ■

Bogen sætter ord og begreber på det, som mange har oplevet bekymrende, uden helt at kunne indramme det

Magtesløs styrke

BOGANMELDELSE AF CHRISTINA KJÆR OLSEN

Magtesløs styrke

Mathias Secher Rom
LogosMedia 2019
64 sider, kr. 49,95

Forfatteren og præsten Mathias Secher Rom vil i denne bog gerne dele en skat med dig. En skat, som han har brugt lang tid på at "grave op". Forfatteren lever med en kronisk sygdom, som giver ham forskellige følgesygdomme og et liv i konstant smerte. Det betyder, at han ofte må være i ro og må give afkald på meget af det, han gerne vil. Det har flere gange givet ham en følelse af afmagt og magtesløshed, og i denne bog deler han sine personlige tanker og oplevelser om dette tema.

Forfatteren fører os igennem Filipperbrevshymnen (Fil 2), hvor han mere konkret beskriver, hvordan afkaldet er en del af Jesu identitet. At Gud op-højede Jesus, netop fordi han gav sig hen for os. Dernæst får vi en gennemgang af Andet Korintherbrev 13,1-10, hvor Paulus argumenterer sig ind og ud af magtesløsheden over for menigheden i Korinth.

Desuden får vi også menighedsperspektivet med, hvor forfatteren siger, at det fortsat skal være den grundlæggende præmis for kirkens arbejde, at Guds kraft udfolder sig i magtesløshed. Til sidst beskriver

Det er en konkret og nærværende bog, som er for dig, der selv oplever fysiske og/eller psykiske udfordringer i dit liv, og måske derved ofte føler dig magtesløs

han fire kendetegn på magtesløs styrke, som må få konsekvenser for kirkens institution, ledelse, medlemmer og mission.

Personligt og bibelsk perspektiv

Det er dejligt at læse en bog, hvor man kan mærke, at forfatteren virkelig brænder for sit emne og har det personligt inde på livet. Det er en konkret og nærværende bog, som er for dig, der selv oplever fysiske og/eller psykiske udfordringer i dit liv, og måske derved ofte føler dig magtesløs. Men andre kan bestemt også få glæde af at læse bogen, som også indeholder et kapitel om magtesløs styrke i kirken: Om

hvordan vi som kristne i menigheden udfordres på at give afkald, ligesom Kristus gav afkald.

Bogen har en fin opbygning med diagrammer, små tekstbokse og illustrationer. Undervejs i bogen møder vi sange, som forfatteren har skrevet. Sangene kan man høre på www.mathiasrom.dk, og noderne fås gratis. Det gør bogen meget tilgængelig, og man kan fint bruge bogen som en lille studiebog, hvor man læser lidt frem og tilbage.

Hermed en anbefaling til at læse bogen. Du får et meget relevant emne ind under huden og bliver lidt klogere på det bibelske perspektiv på afmagt og magtesløshed. ■

Tro og videnskab

BOGANMELDELSE AF ALEX DAHL KARLSEN

Tro og videnskab

Peter Øhrstrøm (red.)
Forlaget CKT, 2019
232 sider, kr. 239,95

Gennem 12 artikler eller personlige beretninger om samspillet mellem videnskabelig praksis og kristen tro giver kristne personer, som også er aktive forskere, eksempler på, hvordan de ser på forholdet mellem kristen tro og videnskab.

Bogens hovedtese er, at det altid er muligt at forene god videnskab med det bibelske budskab – hvis begge dele tolkes rigtigt. Bogen ønsker dermed at gøre op med den fordom, at kristen tro og moderne videnskab står i en indbyrdes konflikt.

Artiklerne kommer både omkring filosofi, naturvidenskab og samfundsvidenskab og fremtræder derfor indbyrdes meget forskellige. Sværhedsgraden er også forskellig. Det er en krævende bog, som man skal læse, hvis man virkelig har lyst til at vide noget om, hvad det er muligt at forske i.

Forfatterne fortæller i høj grad om deres eget forskningsfelt, men kun de færreste lægger op til en egentlig diskussion af forholdet mellem tro og videnskab. Derfor bliver sammenhængen mellem tro og fag ikke lige tyde-

lig hos alle. I enkelte artikler er det tydeligt, hvordan der gøres op med videnskabelige positioner, som står i konflikt med klassisk kristen tro.

Jeg kan måske savne en artikel, der diskuterer mainstream-økonomiens individorienterede menneskesyn, da det har konsekvenser for de økonomiske modeller, som Finansministeriet bruger, og som al økonomisk politik bliver ført efter.

Et af de mest interessante og provokerende artikler, som i øvrigt for mig var svær at forstå, er artiklen "Tro og tidslogik" af David Jakobsen og Peter Øhrstrøm. Artiklen fortæller en spændende historie om forskere, der baksede med, hvad Bibelen siger om fri vilje, determinisme og forudviden sammenlignet med, hvad filosofien siger om det.

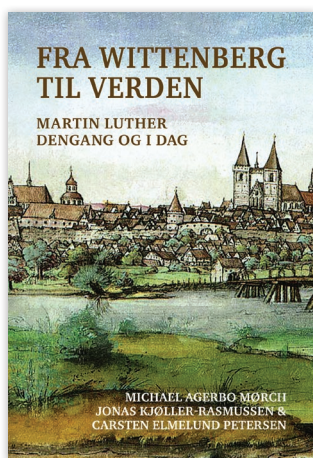
Den diskussion har haft indflydelse på den teologiske retning "Open Theism" (omtalt i Budskabet 5/2009, s. 26-29). Det provokerende for mig i artiklen er, at tidslogikken bliver dommer over diverse teologiske positioner, hvor det havde været mere rigtigt at lade Bibelen udfordre tidslogiske positioner

– eller i det mindste, at der var en "samtale" mellem filosofien og Bibelen, så tidslogikken kunne stille sine spørgsmål og opstille sine dilemmaer, men at det er et grundigt bibelstudie, der afgør, om logikkens spørgsmål og udfordringer er relevante eller blot fører ind i en blindgyde.

I bogen kan man finde bekræftelse i, at tro og videnskab ikke er modsætninger, men sagtens kan befrugte hinanden indbyrdes, hvilket især bliver tydeligt i de videnskabshistoriske afsnit. Man kan også finde gode begrundelser for, at kristne forsker i universet, naturen og menneskelige relationer og adfærd. Hovedtesen er, at Gud er ordenens Gud og ikke forvirringens Gud. I samklang med kulturbefalingen ligger der derfor en guddommelig ansporing til at udforske den guddommelige orden i menneskers adfærd, i naturlove og i matematisk logik. ■

Fra Wittenberg til verden

BOGANMELDELSE AF CARSTEN SKOVGAARD-HOLM

Fra Wittenberg til verden

Martin Luther dengang og i dag
Michael Agerbo Mørch, Jonas Kjølner-Rasmussen og Carsten Elmelund Petersen (Red.)

Kolon 2019

232 sider, kr. 249,95

Kan man vride mere spændende læsning ud af Martin Luther så kort efter reformationsjubilæet i 2017, med et hav af Luther-udgivelser? Ja, det kan forfatterne til denne bog.

Bogen består af ni artikler med vidt forskellige emner og skrevet af forskellige danske og norske forfattere. Alle teologer. De fleste med tilknytning til DBI og MF.

Hovedparten af artiklerne sætter fokus på et bestemt perspektiv i Luthers teologi. Ved første øjekast virker enkelte af artiklerne en smule teologisk udkantsagtige, og der kan indimellem være lidt ørken over læsningen. Det gælder fx den første artikel om "Det systematiske teologiske potensial i Luthers tenkning om Guds Sønns evige fødsel" af Arne Helge Teigen. Men argumentationen og konklusionen i artiklen viser tydeligt, at emnet er relevant, ikke mindst i forhold til en aktuel debat i reformert sammenhæng. I sin yderste spids handler det om frelseslæren.

Lidt mere ud ad landevejen er artiklerne om Luthers

forståelse af tro og erfaring. Her er der mange gode momenter. På nogle stræk bliver det decideret sjælesørgerisk og opbyggeligt. Det gælder ikke mindst artiklerne om "Luthers korsteologi og erfaringen" af Asger Chr. Højlund og "Forståelse af erfaringen i Luthers prædikener" af Børge Haahr Andersen. Efter min mening er det super aktuelt.

Flemming Kofod-Svendsens artikel om "Brugen af Luther i vækkelsesbevægelser der bærer hans navn" indeholder en spændende historisk beskrivelse. Den har et strejf af nørdet niche-forskning. Men netop derfor er den interessant for os, der bevæger os i disse organisationer. Ifølge artiklen har Luther som sådan spillet en meget sparsom historisk rolle i LM i sammenligning med fx ELM. Artiklen er grundig og overbevisende. Men man kan

Nogle af artiklerne kræver en vis fagteologisk horisont

overveje, om den dybest set tilgodeser Luthers indflydelse i LM via Rosenius. Han citerede jo Luther til højre og venstre i sine skrifter.

Gør dig klogere på Luther

Tilgængeligheden i artiklerne er ret forskellig. Nogle af dem kræver en vis fagteologisk horisont. Har man ikke den, men gerne vil stå lidt på tær og have noget solidt teologisk rugbrød at tygge på, er der god næring til ens forståelse af luthersk teologi.

Den pædagogiske opbygning fører læseren godt igennem stoffet. Bogen er udgivet på Kolon og har derfor lov til at kræve noget af læseren. Men jeg tror, det ville fremme formidlingen til flere læsere, hvis der var blevet slået mere hul i isen i forhold til det teologiske sprog.

Læs den og bliv klogere på Luther. ■

TJEK DISSE SIDER UD:

TILLIV.DK

Hjemmesiden, der ejes af Norea Mediemission, ønsker at formidle den kristne tro i tekst, lyd og video på evangelisk luthersk grundlag. Siden opdateres løbende med blogindlæg, artikler, opbyggelig forkyndelse og oplærende undervisning.

En del af resurserne er udvalgt og hentet fra forskellige menigheders eller organisationers hjemmesider eller magasiner, og det er let at søge på forskellige emner.

BIBLEGROUPS.TODAY

Hjemmesiden tilbyder et skandinavisk bibelstudiemateriale, der tilstræber at være både tekstnært og livsnært. Man ønsker, at "Bibels tekster og vore hverdagsliv mødes, så vore liv forvandles, og at skabe et innovativt, digitalt og relationelt materiale til nutiden."

LM-prædikant Henrik Hadberg er sammen med norske Brit Kari Urdal initiativtager til materialerne, som kan bestilles via hjemmesiden.

GODT SAGT

Kristne ser ikke på Guds nåde som en let vej til Himlen, der nu tillader os at leve et liv i synd. Kristne takker og priser derimod Gud for hans nåde ved at vise deres kærlighed til Gud og næsten.

DANIEL PREUSS

GODT SAGT

*Man kan ikke lide korsdøden
med et smil. Men så mærkelig
inkonsekvente er vi.
Det gamle menneske kan ikke
korsfæstes uden lidelse.*

C.O. ROSENIUS

TEMA:

Den komfortable kristendom

Hvem kunne ikke drømme om et let og behageligt liv uden afsavn og smerter?

”Danskerne tåler dårligt lidelse, hverken hos sig selv eller andre ... Vi lever efter lystprincippet. Medicinalindustrien lever af, at lidelse ikke må være der. Og underholdningsindustrien sørger for, at vi ikke føler os ensomme og muntre os op, så vi glemmer, at livet også er en del lidelse. Hele vores forhold til død og lidelse går ud på, at det kan ændres ...,” udtalte en psykolog for nogle år siden til Kristeligt Dagblad.

Derfor er det ikke mærkeligt, at kristne kan gå rundt med en udtalt forestilling om, at et liv i følgeskab med Jesus også må være et komfortabelt liv, hvor Jesus-troen ikke udløser konflikter, modgang og besværligheder. Men det viser sig at være en meget kortsigtet drøm eller endda en illusion.

Jesus vælter drømmen om den komfortable kristendom, fordi han vil give os noget andet og langt bedre – både på kort og lang sigt.

*Hvis vi ikke løbende
tilegner os Guds ord,
er det ikke så sært, at
vi mister glæden over
at være Guds børn*

**OLE SOLGAARD
SIDE 27**

FOTO: JANKO FERLIC

Det duer ikke, at vi ”udliciterer” trosoplæringen til nogle få klubledere, eller at vi overlader det til forældrene helt alene at skabe sammenhæng mellem tro og liv. Der er brug for hele menigheden.

LARS B. LARSEN SIDE 34